

وہ قایمی وردستان

روزنامه‌ی فهرمی حکومتی هریمی کورستانه - و مزارتی داده‌ی دهکات

زماره (۱۲۵) چاپی یه کهم سالی یازدهم ۱۷/تشرينی یه کهم ۲۰/۱۱ زاینی ۲۵/رمزیه ۲۷/۱۱ کوردی ۱۹/ذوالقعدہ ۱۴۳۲ کوچی

لهم زماره يهدأ :

135

۱۲	برپیاری ژماره (۱۷) ای سالی ۲۰۱۱ په‌رله‌مانی کوردستان - عیراق نمک و فرمانی سکرتییری په‌رله‌مان .
۱۳	برپیاری ژماره (۱۸) ای سالی ۲۰۱۱ په‌رله‌مانی کوردستان - عیراق راتکردنوهی پیشنبایاری یاسای (ریتیدراوی شعرعی) لمه‌ریتمی کوردستانی - عیراق .
۱۴-۳	رینمایی ژماره (۲) ای سالی ۲۰۱۱ نه نجومه‌نی دادوه‌ری
۱۵-۸	په‌یره‌وی ژماره (۴) ای سالی ۲۰۱۱ سه‌روکایه‌تی نه نجومه‌نی و وزیران په‌یره‌وی فرمانگهی ریکخراوه ناجکومیمه کان له همه‌ریتمی کوردستان - عیراق
۱۶-۹	په‌یره‌وی ژماره (۵) ای سالی ۲۰۱۱ سه‌روکایه‌تی نه نجومه‌نی و وزیران په‌یره‌وی (نیزامی) خانه‌نشینی کم نهندامانی پیشمرگه تایبیت بمهیا ای ژماره (۴) ای سالی ۲۰۰۷)
۱۷-۱۲	په‌یره‌وی ژماره (۷) ای سالی ۲۰۱۱ سه‌روکایه‌تی نه نجومه‌نی و وزیران په‌یره‌وی ناخنخزی و وزارتی پیشمرگه .
۱۸-۵۲	رینمایی ژماره (۹-۸) ای سالی ۲۰۱۱ و هزاره‌تی کشتوكال و سه‌رچاودکانی ئاو
۱۹-۵۴	به‌یانی ژماره (۱۹-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۵) ای و هزاره‌تی داد .

یه راویزی بابه ته کان ته نهایا به زمانی عه رهی

سالی ۸) (۱۱) زماره یهودی

وقائع كوردستان

الجريدة الرسمية لحكومة إقليم كوردستان - تصدر من قبل وزارة العدل

العدد (١٣٥) الطبعة الأولى السنة الحادي عشرة ١٧ / تشرين الأول / ٢٠١١ ميلادي ٢٥ / ذي القعده ١٤٣٢ هجري

في هذا العدد:

135

قرار رقم (١٧) لسنة ٢٠١١ برلمان كوردستان - العراق
إنابة مهام سكرتير البرلمان .

قرار رقم (١٨) لسنة ٢٠١١ برلمان كوردستان - العراق
رفض المقترن بقانون (المأذون الشرعي) في إقليم كوردستان - العراق .

نظام رقم (٨) لسنة ٢٠١١ رئاسة مجلس الوزراء
نظام عمل اللجان التحقيقية الانضباطية المشكّلة .

نهرست المواضيع باللغة الكوردية فقط

تعليمات رقم (٢) لسنة ٢٠١١ مجلس القضاء

نظام رقم (٤) لسنة ٢٠١١ رئاسة مجلس الوزراء
نظام دائرة المنظمات الغير الحكومية في إقليم كوردستان - العراق .

نظام رقم (٥) لسنة ٢٠١١ رئاسة مجلس الوزراء
نظام تقاعد معاوقي بيشمرگه الخاص بقانون رقم (٣٤) لسنة ٢٠٠٧ .

نظام رقم (٦) لسنة ٢٠١١ رئاسة مجلس الوزراء
نظام الداخلي لوزارة البيشمرگه .

تعليمات رقم (٩-٨) لسنة ٢٠١١ وزارة الزراعة والموارد المائية
بيان رقم (١٩-٢٥-٢٤-٢٣-٢٢-٢١) وزارة العدل

No.:135 Date: October, 17 , 2011 Vol.: 11

بەناوی خوای بەخشندهو میھرەبان
بەناوی گەلهوھ

پەرلەمانی کوردستان - عێراق

ژماره : ١٤٧٥ لـ ٢٠١١/٩/٢٠

بریاری ژماره (١٧)ی سالی ٢٠١١

پشت به حۆكمەکانی بېگەی (١) لە ماددەی (٥٦) لە یاسای ژماره (١)ی سالی ١٩٩٢ی هەموار کراو و بەپیش نەوەش کە لە دانیشتنی ناسایی رۆژی ١٩/١١/٢٠١١ی پەرلەمانی کوردستان - عێراق بپیارماندا به :

يەكەم : ئەندرەك و فەرمانى سکرتىئرى پەرلەمان بەرپىز (فرست أەمەد عبدالله) بە درىيەتىي ماوهى ئامادە نەبوونى لە پەرلەماندا، بە ئەندامى پەرلەمان بەرپىز (شىروان ناصح عبدالله حەيدەرى) دەسپىئىرىت .

دووەم : ئەم بپیارە لە رۆژى دەرچوونىيەوە كارى پى دەكرى و لە (رۆژنامەي فەرمى وەقائىي کوردستان) دا بلاۆدەكىتەوە .

د. أرسلان بايز اسماعيل

جىڭرى سەرۆكى پەرلەمانی کوردستان - عێراق

بەناوی خوای بەخشندهو میهربان
بەناوی گەلهوە

پەرلەمانی کوردستان - عێراق
ژماره : ١٥١١ لـ ٢٢/٩/٢٠١١

بەریاری ژماره (١٨)ی سالی ٢٠١١

پشت بە حۆكمە کانی بېگەی (١) لە ماددەی (٥٦) لە یاسای ژماره (١)ی سالی ١٩٩٢ی هەموار کراو و بەپیش نەوەش کە لە دانیشتنی ناسایی ژماره (٣)ی رۆزی ٢٠١١/٩/٢٦ پەرلەمانی کوردستان - عێراق بەریارماندا به :-

يەکەم : رەتكىرنەوهى پىشنىيارى ياساي (رىپىيدراوى شەرعى) لەھەريمى کوردستانى - عێراق .

دووەم : ئەم بەریارە لەرۆزى دەرچوونىھوە لە ٢٠١١/٩/٢٦ كارى پى دەكرى ولەرۆژنامەي فەرمى (وەقایعی کوردستان)دا بلاۋە كريتەوه .

د. أرسلان بايز اسماعيل

جيڭرى سەرۆكى پەرلەمانی کوردستان - عێراق

ئـهـ نـجـومـهـنـىـ دـادـوـهـرـىـ

ژـمـارـهـ : ۲۰۱۱/۹/۱۳ لـهـ

بـوـ جـيـ بـهـ جـيـكـرـدنـىـ بـرـيـارـىـ سـهـرـۆـكـاـيـهـتـىـ هـرـيـمـىـ كـورـدـسـتـانـ ژـمـارـهـ ۲۴ـ يـ سـالـىـ ۲۰۱۱ـ ئـهـ نـجـومـهـنـىـ دـادـوـهـرـىـ بـرـيـارـيدـاـ بـهـ
كـۆـىـ دـهـنـگـىـ ئـامـادـهـبـوانـ بـهـ دـهـرـكـرـدنـىـ ئـمـ رـيـنـمـايـيـهـ خـوارـهـوـ :

رـيـنـمـايـيـ ژـمـارـهـ (۲)ـ يـ سـالـىـ ۲۰۱۱ـ

۱. پـيـوـيـسـتـهـ سـهـرـوـهـرـىـ يـاسـاـ بـپـارـيـزـرـىـ وـهـ بـهـيـكـ پـلـهـ لـهـ سـهـرـ گـشتـ هـاـولـاتـيـانـ جـيـ بـهـ جـيـ بـكـرـيـتـ وـهـ بـهـيـ جـيـاـواـزـىـ .
۲. بـوـ هـيـجـ كـهـسـيـكـ يـاخـودـ لـاـيـهـنـيـكـ نـيـهـ كـهـسـيـكـ دـهـسـتـكـيـرـ بـكـاتـ وـهـ يـاخـودـ پـشـكـنـيـنـىـ (ـخـرىـ)ـ مـالـانـ بـكـاتـ وـهـ يـاـ
پـشـكـنـيـنـىـ كـهـسـانـيـكـ بـكـاتـ بـهـيـ بـرـيـارـىـ دـادـوـهـرـ جـگـهـ لـهـ تـاـوانـهـ كـانـىـ دـيـتـراـوـ (ـمـشـهـوـدـةـ)ـ لـهـ مـادـدـهـ كـانـىـ ۷۲ـ وـ ۷۳ـ وـ ۹۲ـ وـ ۱۰۲ـ كـهـ لـهـ يـاسـاـيـ بـنـدـمـاـكـانـىـ سـزاـيـيـ هـاـتـوـهـ وـپـاـبـهـنـدـ بـوـونـ بـهـ حـوكـمـهـ كـانـىـ يـاسـاـ لـهـ وـانـهـيـ بـهـ گـرـتـنـىـ
تـوـمـهـتـبـارـهـوـ پـهـيـوهـنـدارـنـ وـ چـرـكـرـدـنـهـوـ (ـحـصـ)ـ نـهـوـ حـوكـمـانـهـ لـهـ حـالـتـهـ پـيـوـيـسـتـيـهـ كـانـ وـ نـهـوـ حـالـتـانـهـىـ كـهـ دـادـوـهـرـ
بـهـ پـيـوـيـسـتـيـانـ دـهـزـانـيـتـ .
۳. نـايـيـتـ تـونـدـ وـ تـيـزـيـ يـاخـودـ تـهـدـيـدـ بـهـ قـسـهـ يـاخـودـ بـهـ كـارـيـتـ دـزـىـ تـاوـانـ خـراـوـهـ پـالـ لـهـ كـاتـىـ لـيـكـوـلـيـنـدـوـهـ لـهـ
گـهـلـيدـاـ .
۴. پـيـوـيـسـتـهـ رـاـگـيـراـوـ لـهـ جـيـنـگـاـيـ تـايـيـتـ بـهـ رـاـگـيـراـوـ دـابـنـرـيـتـ كـهـ چـاـوـدـيـرـيـ پـزـيـشـكـىـ وـ كـۆـمـهـلـاـيـهـتـىـ بـيـگـرـيـتـمـوـهـ وـ لـهـ ژـيـرـ
دـهـسـهـلـاتـىـ حـوكـمـهـتـ بـيـتـ وـ رـيـزـ لـهـ نـايـنـهـ كـهـيـ وـ بـنـهـمـاـكـانـىـ نـهـخـلاقـقـىـ رـاـگـيـراـوـ بـگـرـيـتـ .
۵. رـيـزـ لـهـ دـادـوـهـرـانـ وـ دـادـگـاـكـانـ بـگـيـرـيـتـ بـهـ جـيـ بـهـ جـيـ كـرـدـنـىـ بـرـيـارـهـ كـانـ وـ بـوـ كـهـسـ يـاخـودـ لـاـيـهـنـيـكـ نـيـهـ تـاـوتـوـىـ
(ـمـنـاقـشـهـ)ـ بـرـيـارـىـ دـادـگـاـ بـكـاتـ جـگـهـ لـهـ تـاـنهـيـ يـاسـاـيـيـ بـهـ پـيـيـ مـادـدـهـ ۱۹ـ لـهـ دـهـسـتـورـ وـ مـادـدـهـ ۲/ـ لـهـ يـاسـاـيـ
دـهـسـهـلـاتـىـ دـادـوـهـرـىـ ،ـ بـوـ هـيـجـ كـهـسـ وـ لـاـيـهـنـيـكـ نـيـهـ تـهـدـهـخـولـ لـهـ كـارـوـبـارـىـ دـادـوـهـرـىـ بـكـاتـ وـ بـهـپـيـچـهـوـانـهـوـ پـيـوـيـسـتـهـ
هـمـ دـادـوـهـرـيـكـ نـاـگـادـارـىـ نـهـغـومـهـنـىـ دـادـوـهـرـىـ بـكـاتـ بـهـنـاـوىـ نـهـوـ لـاـيـهـنـهـيـ يـانـ نـهـوـ كـهـسـهـيـ كـهـ تـهـدـهـخـولـىـ نـيـشـ وـ
كـارـهـ كـانـىـ دـادـگـاـ دـهـكـاتـ بـزـ وـهـرـگـرـتـنـىـ رـيـكـارـهـ كـانـىـ يـاسـاـيـيـ دـهـرـهـقـيـانـ .
۶. رـيـكـارـىـ يـاسـاـيـيـ وـهـيـگـيـرـيـتـ دـهـرـهـقـ بـهـوـ كـهـسـانـهـيـ يـاخـودـ لـاـيـهـنـهـ كـانـىـ پـهـيـوهـنـدارـ كـهـ بـرـيـارـىـ دـادـگـاـ جـيـ بـهـ جـيـ نـاـكـهـنـ
لـهـ لـاـيـهـنـ دـادـگـاـوـهـ يـاخـودـ لـهـلـاـيـهـنـ دـاـواـكـارـىـ گـشـتـيـيـهـوـ بـهـپـيـيـ مـادـدـهـ كـانـىـ كـهـ تـايـيـهـتـنـ بـهـمـ بـاـبـهـتـهـ لـهـ يـاسـاـيـ سـزاـكـانـ
ژـمـارـهـ ۱۱۱ـ بـوـ سـالـىـ ۱۹۶۹ـ يـ هـمـواـرـكـراـوـ ،ـ وـهـ نـهـگـمـرـ كـهـسـهـ كـهـ فـهـرـمـانـبـهـرـ بـوـ بـوـ نـهـغـومـهـنـىـ دـادـوـهـرـىـ هـمـيـهـ دـاـواـ
بـكـاتـ لـهـ سـهـرـۆـكـاـيـهـتـىـ هـرـيـمـ كـهـ رـيـكـارـىـ لـهـگـلـ بـكـرـيـتـ بـهـ لـادـانـىـ لـهـ شـوـيـنـهـ كـهـيـ بـوـ شـوـيـنـيـيـكـىـ تـرـ يـاـ سـهـپـانـدـنـىـ هـمـ
سـهـزـاـيـدـكـ لـهـ سـهـرـىـ بـهـ پـيـيـ يـاسـاـ .

٧. پىيوىسته گشت تۆمەتبارىك لە قۇناغى لىتكۈلىنەوەدا پارىزەرى ھەبىت وە بۇ ئەم مەبەستە پىيوىستە سەندىكاي پارىزەران لىستىتىكى مانگانە پېش كەش بە دادگاكانى لىتكۈلىنەوە بکات بە ناويان و ژمارەي مۇبايلە كانيان .
٨. وەزارەتى دارايى و ئابورى ھەریمى كوردستان كىرىي ماندو邦نى پارىزەرە كان خەرج بکات بە پىتى مادده /١٢٣/ب لە ياسايى بنه ماكانى سزاپى كە ھەموار كراوه بە پىتى مادده /٣/لە ياسايى ژمارە ٢٢ بۇ سالى ٢٠٠٣ .
٩. دادگاكان پاش ھەر داوا كارىيەك بەلگەي ياسايى تەواو كۆ بکاتەوە ئىنجا بېپيار بىدات بە ئامادە بۇونى وە ياخود بە دەركىردىنى فەرمانى دەستگىر كەردىنى تاوان خراوه پال .
١٠. ئاگادارى كەسوكارى گىراو بىكىت بە رۆزى گرتى لە گەل تۆمەتى كە خراوهتە پالى لەلاين ئەوهى بە كارى لىتكۈلىنەوە ھەلددەستى (القائم بالتحقيق) .
١١. ئەم رىنمايىھ جى بە جى بىكىت لە رۆزى دەرچونىيەوە بلاوبىكىتىھو لە رۆزئامەي وەقانعى كوردستان .

أحمد عبدالله زبير
سەرۋىكى ئە نجومەنی دادوھرى

سەرۆكىيەتى ئەنجومەنی وزىيران

زىمارە : ٢٣٢٢ لە ٢٠١١/٩/٢٢

پەيپەرى

زىمارە (٤) ئى سالى ٢٠١١

بەپشت بەستن بە بىرگىمى سىيىم لەماددىي هەشتمەم لە ياساي تەنجومەنی وزىيرانى ھەرىئىمى كوردستان زىمارە ٣ سالى ١٩٩٣ ، وەلە بەر پۇشنايى ماددىي (بىست و حەوتەم) لە ياساي پىتكخراوه ناھىكمىيەكان لە ھەرىئىمى كوردستان - عىراق زىمارە (١) سالى ٢٠١١ ، وەلە بەر پۇشنايى بېيارى تەنجومەنی وزىيران لە كۆپۈنەوە ئاساي خىزى زىمارە (١٢) لە ٢٠١١/٨/١ بېيارماندا بەدەركىدنى ئەم پەيپەرى خوارەوە :

پەيپەرى زىمارە (٤) ئى سالى ٢٠١١

پەيپەرى فەرمانگەي پىتكخراوه ناھىكمىيەكان لە ھەرىئىمى كوردستان - عىراق

ماددىي يەكەم :

مەبەست لەم دەستەوازانەي خوارەوە ماناکانى بەرامبەريانە بۆ مەبەستەكانى ئەم پەيپەر :

١. ھەرىئىم : ھەرىئىمى كوردستان - عىراق .
٢. ياساي رىتكخراوه ناھىكمىيەكان : ياساي رىتكخراوه ناھىكمىيەكان لە ھەرىئىمى كوردستان - عىراق زىمارە (١) سالى ٢٠١١ .
٣. فەرمانگە : فەرمانگەي پىتكخراوه ناھىكمىيەكان لە ھەرىئىمى كوردستان .

ماددىي دووەم :

١. پىتكھىتنانى فەرمانگەيدىك بە ناوى (فەرمانگەي پىتكخراوه ناھىكمىيەكان لە ھەرىئىمى كوردستان) كە تەنها لايەنى رىپېيىدراو دەبىت بۆ سەرپەرشتى تۆمارى پىتكخراوه ناھىكمىيەكان لە ھەرىئىم دەبىتە پایەلەي نیوان حکومەت و پىتكخراوه ناھىكمىيەكان و راستەوخۇ دەبەستەتىتەوە بە سەرۆكىيەتى تەنجومەنی وزىيران .

٢. فەرمانگە سەرۆكىيەتى بەپلەي بەرپەبەرى گشتى و دەبىت بە لايەنى كەم بپۇانامەي بە كالۋارىيۆسى ھەبىت و لىيھاتو و شارەزابىت لە كاروبارى تايىبەت بەرپىتكخراوه ناھىكمىيەكان ، وە بەرپرس دەبىت لە بەرپەبرىنى گشت كاروبارەكانى فەرمانگە لە چوارچىيە ئەم دەسەلاتانەي بۆي دىيارى كراوه بەپىتى ياساي پىتكخراوه ناھىكمىيەكان و ئەم پەيپەر ، وە سەرۆكىيە فەرمانگەش بۆي ھەيە ھەندىيەك لە دەسەلاتەكانى خۆي دابەزىنېت بۆ ئاستەكانى خوارەوە

۳. سهروکی فرمانگه جیگری دهیت و پیویسته به لایه‌نی کم بروانمه‌ی به‌کالوریوسی ههیت و لیهاتو و شارهزا بیت له کاروباری تایبیت به ریکخراوه ناحکومییه‌کان ، وه به فرمانی سهروکایه‌تی ئەغۇمەنی وەزیران داده‌مەزرت .

مادده‌ی سییه‌م :

فرمانگه کارده‌کات بۆ بەدیهیتانا نامانجنه‌ی خواره‌و :

۱. باشتکردنی روشی کاری ریکخراوه ناحکومییه‌کان له هەریم و دابینکردنی زەمینە‌ی له بار بۆ ئەوهی بتوانن رپلی دیاری خۆیان ببینن بۆ بەدیهیتانا نامانجنه‌کانی دامەززاندیان .
۲. فراوانکردنی بازنه‌ی بەشداری ریکخراوه ناحکومییه‌کان له سەرجم بواره‌کاندا .
۳. ریکخستنی پیدانی هاوکاری به پیی یاسای ریکخراوه ناحکومییه‌کان به جۆریک که بودجه‌ی تەرخانکراو بۆ ئەو مەبەسته به شیوه‌یدک خەرج بکریت که بۆ پۆزه پەسندکراوه‌کان بیت و دەرفتى يەکسان بۆ گشت ریکخراوه ناحکومییه‌کان فەراھم بکریت تابه شیوه‌یدکی دادپه‌وەرانه سوودمەند بن لهو بەخشینانه .
۴. پەدوکردنی پردی پەیوه‌ندی نیتوان حکومەت و ریکخراوه ناحکومییه‌کان .
۵. دابینکردنی دەرفتى يەکسان له مامەله‌کردن له گەل ریکخراوه ناحکومییه‌کان به بى جیاوازى .

مادده‌ی چواره‌م :

فرمانگه له پیتناوی بەدیهیتانا نامانجنه‌کانی نامانجنه‌کانی تەرك و دەسەلاتانه‌ی خواره‌و دهیت :

۱. سەرپەرشتى و بەدواچچونى کاری ریکخراوه ناحکومییه‌کان له هەریم لەپروی کارگىرى و دارايى و ھوندرييەوە .
۲. تۆمارکردنی ریکخراوه ناحکومییه‌کان له هەریم بەپیی یاسای ریکخراوه ناحکومییه‌کان له دواى دلىبابون له ھەبۈنى گشت مەرچە یاسايىيە‌کان .
۳. وەرگەتنەوهی مۆلەت له ریکخراوه ناحکومییه‌کان له کاتى سەرپىچى كردنی ياسا يان له دەستدانى مەرچە‌کان و لهو حالەتانەشدا كه له یاسای ریکخراوه ناحکومییه‌کان ھاتورو .
۴. ئامادە‌کردنی پلان وبەرنامه‌ی گەشەپیدانی کاروباری تایبیت به فرمانگه له رېگاى سازدانى سىمینار پېشکەشکردنی لېكۈلەنەوهی پیویست و ئامادەبۈون له كۆنفراس و كۆبۈونەوه‌کانی پەیوه‌ندىدار بەكارە‌کانى فەرمانگەوە .
۵. هەلسەنگاندى پرۆزه‌ی ریکخراوه‌کان له رېگاى ليژنە‌تايىه‌تمەند و لەسەر بىنەماي پەخسانى دەرفتى يەکسان بۆ ریکخراوه ناحکومییه‌کان .

٦. وەرگىتنى راپۇرتى چالاکىيەكانى پىتكخراوه كان و راپۇرتى دارايىان و نەنجامدانى بە دواداچون بۆ پرۆژەكانىيان .
٧. پىشىكەشكىرىن و بىلاۋىرىنىدەنەوەي راپۇرتى دەورى سەبارەت بەرەوشى پىتكخراوه ناھىكمىيەكان لە ھەرىمەن وكارو چالاکىيەكانىيان .
٨. وەرگىتنى سكالاىى كەسانى سروشتى و مەعنەوى خۆمالى و بىيانى سەبارەت بە ھەر پىشىلەكەنىڭ كە لەلایەن پىتكخراوه ناھىكمىيەكان كرا بىت لە ھەرىمەن كوردىستان يان دواكەوتىيان لە پىشىكەشكىرىنى راپۇرتى دارايىان بە بىنەن ولىپىچىنەوەي ياسايىلى پىتكخراوى سەرپىچىكەر و ئاراستەكەرنى بۆ لایەن پەيوەندىدار بۆ دەركەرنى بېرىارى يەكلايىكەرەوە .
٩. دروستكەرنى پەيوەندى وەھماھەنگى لەگەل ناوەندە ھەرىمەن ونيودەولەتتىيەكان بەمەبەستى سوود وەرگىتنى لە ئىزمۇون و توانايان .
١٠. گەپان بەدواى سەرچاوهى دارايى بۆ پشتىوانى كەردىنى سندۇقى ھاوكارى پرۆژەپىتكخراوه كان جىڭە لە پارەتى تەرخانكراوى بۇودجە بۆ ئەمەبەستە ، ئەمۇيش لە چوارچىوەي ياسا ورېنمایيەكان .
١١. ھەر ئەرك و دەسەلاتىيەتى تر كە لەياساي پىتكخراوه ناھىكمىيەكان و ياسا و پىتمىايە پەيوەندىدارەكان هاتووە .

ماددهى پىنچەم :

يەكەم : پىتكەتەي ئىدارى فەرمانگە بىرىتى دەبىت لە :

١. بەرپىوهرايەتى كارگىپى : ئەم بەرپىوه بەرايەتتىيە ئەم بەشانەي خوارەوەي پىوه دەبەستىتەوە :
- بەشى تەرشىف و نۇوسراوى ھاتوو و دەرچوو .
  - بەشى خۆيەتى فەرمانبەران .
  - ج. بەشى خزمەتگۈزارى .

٢. بەرپىوه بەرايەتى دارايى : ئەم بەشانەي خوارەوەي پىوه دەبەستىتەوە :
- بەشى ۋەزىئىتى .
  - بەشى دارايى پرۆژەپىتكخراوه كان .
  - ج. بەشى ووردىيىنى .

٣. بەرپیوه بەرایەتی یاسایی .
٤. بەرپیوه بەرایەتی تۆمارکردن .
٥. بەرپیوه بەرایەتی زانیارییە کان .
٦. بەرپیوه بەرایەتی بەدوا داچون .

دەوەم : پێدانی دەسەلات بە فەرمانگە بۆ پیتکھینانی لیزنهی هەلسەنگاندن لە کەسانی پسپۆر و شارەزا لە ناو فەرمانگە و دەرھوھی بۆ ئەو پرۆژانەی لە لایەن ریکخراوە ناخکومییە کانمۇھ پیشکەش دەکریئ بەمەبەستى سوود و ھرگەتن لە پارھى تەرخانکراوى سندووقى ھاواکارى پرۆژەی ریکخراوە کان ئەو هەلسەنگاندەش لە سەر بندەمای هەلسەنگاندەنی ئابورى و فەنى پرۆژە کە و سوودى بەرژەوەندى گشتى دەبیت و بۆ ئەو مەبەستەش فەرمانگە پیوھە کانی هەلسەنگاندن و پیتکارە یاساییە کان دیارى دەکات .

ماددەی شەشەم :

ئەم پەپەوە لە رۆژی بلاوکردنەوەی لە رۆژنامەی وەقایعی کوردستان جیتبەجی دەکریت .

د. بەرھەم احمد صالح
سەرۆکی ئەنجومەنی وزیران

سەرۆکایەتى نەنچەمەنی وەزیران

ژمارە : ٢٤٢٩ لے ٢٠١١/١٠/٣

پەیروەی ژمارە (٥) ئى سالى ٢٠١١

پەیروەی (نیزامى) خانەنشینى كەم ئەندامانى پىشىمەرگە تايىبەت بەياساي ژمارە (٣٤) سالى (٢٠٠٧) پشت بەستن بە احکامى ماددهى (٩) لە ياساي خانەنشینى كەم ئەندامانى پىشىمەرگە ژمارە (٣٤) سالى (٢٠٠٧) ماددهى يەكەم

يەكەم : هەریم : هەریمی كوردستان - عىراق

دووەم : فەرماندەي گشتى (سەرۆکى هەریم) : فەرماندەي گشتى ھىزەكانى پىشىمەرگەيە .

سێيەم : حەكومەتى هەریم : حەكومەتى هەریمی كوردستان .

چوارەم : فەرماندەي گشتى ھىزەكانى پىشىمەرگە : دەسەلاتى بالاى پىنكەاتەكانى ھىزى پىشىمەرگەي كوردستانە .

پىنچەم : ھىزى پىشىمەرگەي كوردستان : بىرىتى يە لە ھەموو پىنكەاتەكانى ھىزى پىشىمەرگەي كوردستان ھەر لە پىشىمەرگەوە تاکو دەگاتە بەرزترىن پلەي سەربازى .

شەشم : وەزارەت : وەزارەتى پىشىمەرگەي هەریمی كوردستان .

حەۋەم : وەزير : وەزيرى پىشىمەرگەي هەریمی كوردستان .

ھەشتەم : شۆرۈش : قۇناغىتكە لە بزوتنەوهى رېزگارىخوازى كوردستان كەله ١١ ئى ئەيلولى ١٩٦١ ھە دەست پىدەكتە

ئۆلەم : پىشىمەرگە : ئەو خەبات گىرە سىياسى و چەكدارىيە بەشدارى لە شۆرپشى رېزگارىخوازى كوردستاندا كردىت بۇ بەديھىئىنانى مافە ديمۆكراتى و نەتهوھىيەكانى گەللى كوردستان و نەوانەمى دەچنە پال رىزەكانى ھىزى پىشىمەرگە .

دەليم : خانەشىن : ئەو پىشىمەرگەيە كە بە پىتى حوكىمەكانى ئەم ياسايە مافى خانەنشينى ھەيە .

يازدهم : مووچە خانەنشينى : ئەو مووچەيەيە كە بە پىتى حوكىمەكانى ئەم ياسايە لە كاتى خانەنشينى بۇ پىشىمەرگە خەرج دەكىت .

دوازدهم : مووچە : مووچە بىنەرتى دوا مانگ كە پىشىمەرگەي بەردەواام لە خزمەت بە پىتى پلەو پايەكەمی وەرى دەگرىت .

سېزدەم : مووچە تەواو : مووچە بە دەرمالەوه .

چواردهم : مانى خانەنشينى : ئەم مافانىيە كە خانەشىن كراو يان ميرات گرانى دەيان كەوى .

ماددهی دووهم : پیشمرگه‌ی کم تهندام : نه و پیشمه‌رگه‌ی که له کاتی جی به جی کردنی تدرکه‌کانی له پیناویدا
تلووشي که‌م تهندامی هه میشه‌بی بوده و بوته بدریهست له جی به جی کردنی ته‌رکه‌کانی .

مدادهی سیلیم : پیشمرگه که توانی کم ئندامی بوده خانه نشین ده کریت لهم بارود خانه :-

أ. نهگرها تووشی پیشمه رگه توهه وتن بتو به پیژه (٥٠ %) بهرهو سهرهه نهه خانه نشین ده کریت به پیشمه را پورتی لیزنه پیشمه تاییه که له لایه و هزاره تی پیشمه رگه و پیک ده هینتری .

ب. نه گدر هاتوو پیشمه رگه ئەندامىتىكى دىيارى لەشى لە دەست بىدات ئەوا خانەنىشىن دەكىيت بىرھچاو كردنى پىزەھى پەككەوتىنى .

ماددہی چوارہم :

أ. پیشمه رگه‌ی کم تهندام خانه‌نشین دهکریت به هه‌مان م Wooچه و ده‌رماله‌ی که وه‌ریده‌گریت له کاتی خزمه‌تی له
گمل ده‌رماله‌ی کم تهندامی .

ب. مدهشت له دهرماله کم نهندامی به پیش ریزه کم نهندامیه کم دیاری دهکریت له موچه تهواو
موچه بنهرهتی + دهرماله .

ج. همموئی و پارانهی که له دوا مووچهی له ماوهی همزده مانگ و هریده گریت وهک پاداشت بتویه کجارت بتوی خهرج ده کریت.

ماددهی پینجهه م : پیشمه رگهی کدم ئەندام کە پلهی پەکىجە و تىنە كەی لە نىيوان (٢٥% - ٤٩%) دادەنرى بۆ يەكىك
لە يەكە جىنگرە كانى تايىەت بە هيئى پیشمه رگهی كوردستان ياخود بە پىسى ياساى رازەو
خاندنشىنى پیشمه رگه ژمارە(٣٨)ي سالى ٢٠٠٧ مامەلەي لە گەل دەكىت ئەمەش لە سەر
داواي خۆى دەستت .

ماددهی شهشم : نهگر هاتوو پیشمه رگه له مهیدانه، چندگا توشی، کم نهندامی، بیت نهوا :-

۳. نهگر کم نهادامی به ریزه‌هی (50%) بهره‌و سهره‌وه بیت نهوا پله‌یه کی بهرزتری پیده‌دریت و موجه‌ی خانه‌نشینه‌کی له سه رنحنه‌ی بله‌ی نوی بة تدرخان ده‌کرت.

ب. نهگر کم نهادمی به ریشه‌ی (۱۰۰٪) بهره‌و سده‌روه بیت نهوا دو پله‌ی به رزتری پی دهدریت و موقجه‌ی خانه‌نشینی که‌ی له‌سر نجینه‌ی بله‌ی نزی به تهرخان ده‌کرت.

مداددهی حه وتهم : له کاتی مردنی پیشمرگه‌ی کم تهندام دۆسیه‌کهی ده گوازیریته‌وه بۆ وزاره‌تی شه‌هیدان و ته‌نفال
کراوه‌کان وه ماف و ثیمتیازاتی شه‌هیدانی پیتده‌دریت به پیی یاسای ماف و ثیمتیازاتی کم‌س و کاری شه‌هیدان ژماره
(۹) سالی ۲۰۰۷ .

ماددەی هەشتم :

أ. يارمەتى دەرىئىك دايمىزىت بە شىيەتى كاتى بۆ نەوبەتكەوتەتى كە رېزەتى پەتكەوتەتە كە (١٠٠ %) بىت بەو شىيەتى لە بېگەتى (دووھم) لە ماددەتى (شەشم) ئى ياسايى ناوبراإدا هاتووه تاكو كۆچى دوايى كەدنى پىشىمىرگەت پەتكەوتەتە ، بە موجەتى (٢٠٠٠٠) دوو سەد هەزار دينار بىت .

ب. وەزارەتى پىشىمىرگە لايەنە پەيوەندىدارەكان رادەسپىزىت بۆ جى بەجى كەدن و دابىن كەدنى پىداويسىتەكانى كەم ئەندامان و چارەسەر كەدن و دابىن كەدن خزمەت گۈزارىيە تايىەتەندىيەكان .

ماددەتى نۆيەم : وەزارەتە پەيوەندىدارەكان كارى پىويسىت ئەنجام بىدەن بۆ جى بە جىتكەدنى ئەو بېگانەتى كە لە ماددە (٧) ئى ياسايى ناوبراإدا هاتووه ، وە ناسنامەتى نوى كراوهى كەم ئەندامان بە بەلگەنامەت فەرمى دادەتىت لە كاتى پىشىكەش كەدنى بۆ لايەنە پەيوەندىدار وە لەسەر لايەنە پەيوەندىدار پىويسىتە كار ئاسانى تەواويان بۆ بکات .

ماددەتى دەيەم : ياسايى خانەنشىنى كەم ئەندامان ژمارە (٣٤) سالى ٢٠٠٧ لە پېتكەوتى دەرچوونى ئەم رىسايە جى بەجى دەكرى لە سەر ئەوانەتى كە لە ماددەتى يەكەمى ئەم رىسايەدا هاتووه كە لە لايەن لېزىنەت تايىەت لە وەزارەتى پىشىمىرگە بۆ پىتەچۈونەتە دۆسىيەكانيان و جىا كەدنەتە ئەوانەتى ئەم ياسايى دەيانگىتىتە .

ب. ئەوانەتى كە ئەم رىسايە نايىان گىتىتە موجەتى خانەنشىنىيان بگۈازىتىتە سەر خانەنشىنى پىشىمىرگە و بەپى ئى ياسا مامەلەيان لەگەل بىكىت .

ماددەتى يائىزە : ئەم رىسايە لە رۆزى دەرچوونىيەتە جىبەجى دەكىتەت و بلاۋ دەكىتەت لە رۆزىنامەت فەرمى وەقايىعى كوردىستان .

د. بەرھەم ئەحمد سالىح
سەرۆكى ئەنجومەنلىقى وەزيران

سەرۆکایيەتى ئەنجومەنى وەزيران

ژمارە : ٢٤٣٠ لە ٢٠١١/١٠/٣

پەيرەوي ژمارە (٧) ي سالى ٢٠١١

پەيرەوي ناخۆي وەزارەتى پىشىمەرگە

پشت بەستن بە ئەحکامى مادده (٥) لە ياساي وەزارەتى پىشىمەرگە ژمارە (١٩) ي سالى ٢٠٠٧

١. وەزىرى پىشىمەرگە**ماددهى يەك****يەكەم : هەریم : هەریمى كوردستان- عىراق .****دوووهم : فەرماندەي گشتى (سەرۆكى هەریم) : فەرماندەي گشتى هيئەكانى پىشىمەرگە .****سېلەم : حکومەتى هەریم : حکومەتى هەریمى كوردستان .****چوارەم : فەرماندەي گشتى هيئەكانى پىشىمەرگە : دەسەلاتى بالاى پىكھاتە كانى هيئەكانى پىشىمەرگەي كوردستانه .****پىنچەم : هيئى پىشىمەرگەي كوردستان : بريتى يە لە هەموو پىكھاتە كانى هيئى پىشىمەرگەي كوردستان ھەر لە پىشىمەرگەوە تاكو دەگاتە بەرزىرىن پلهى سەربازى .****شەشەم : وەزارەت : وەزارەتى پىشىمەرگەي هەریمى كوردستان .****ھەۋەم : وەزىر : وەزىرى پىشىمەرگەي هەریمى كوردستان .****ھەشتەم : پىشىمەرگە : نەو خبەت گىزە سىاسى و چەكدارەيە بەشدارى لە شۇرۇشى رىزگارىغۇوازى كوردستاندا كردىتت بۇ بەدىھىتىنانى مافە دىيوكراتى و نەتەوەيىھەكانى گەلى كوردستان و ئەوانەي دەچنە پال رىزەكانى هيئى پىشىمەرگە .****ماددهى دوو****وەزىر بالاًتىن دەسەلاتە لەوەزارەت وە بەرپرسە لە سىاسەتى گشتى و بەپىوهبردنى كارەكانى و دەسەلاتى دارابى و كارگىزى تەواوى ھەمە ، بەرپرسە لە باشى ھەلسوكەوتى ھەموو فەرمانبەرانى وەزارەت و پىشىمەرگە كانى كوردستان .****ماددهى سىن****دياري كردنى ناوى پىكھاتە كان و فەرماندەكانى ليوا و فەوج و گشت يەكەكانى پىشىمەرگە و دابەشكىرنى بەپىوهبراتىيەكان و بارەگاكانى بەرپىك و پىتكى و دياركىرىدىن و جىنگىركەن و جولە پىكىرىدىيان و ديارى كردنى ئەركى هەرييە كەيان بەپىن ي پىويست .**

ماددهى چوارم

قىدەبو كىردىنەوەي پېشىمەرگە (ئەفسەر و پلە دار) ئەوانەي كە لە دەستى دەدات ، بە بىن كەمەتەرخەمى لە خزىيەوە لە مالى كەسىيەتى خۆى كە لە كاتى ئەرك دايە يان بە ھۆيەوە (أثناء الخدمة ومن جراءها) .

ماددهى پىنج

رەزامەندى نىشان دەدات لە سەر ھەموو ئەنچام دەدرىت بە مەبەستى كېينى چەك و تەقەمەنى و كەل و پەل و ئامىر و پىداويىستىيە كانى سەربازى بەپىنلىك فەرماندەي گشتى ھىزە چەكدارە كانى كورستان .

ماددهى شەش

رەزامەندى دەدا لە سەر پىرۇزە ياسا .

ماددهى حەوت

دەسەلەتى دارايى تەواوى ھەمەيە بە پىنلىك تەخىينى مىزانىيە سالانەي وەزارەت و ئەسەلەتەنەي لە ئەنخومەنى وەزيران بۆيى دىيارى كراوه .

ماددهى ھەشت

- أ. پىدانى (قدم) يى ناياب كە لە (١) سال تىپەپ نەكەت بەپىنلىك ياسا .
- ب. پىدانى ناوئىشانى (شارەي روکن) بۆ ئەنچەرسەرانەي كە لە خولى ئەركان و كۆلىزى ئەركان دەردەچن .
- ج. بەخشىن يان دواخستىنى (ئەفسەر) لە تاقى كىردىنەوە (تەرقىيە) .

ماددهى نۆ

- أ. درېڭىز كەنەنەي ماوهى سەربازى ھونھەرى (فنى) يان خاودەن تايىيەقەندى (اختصاص) هەتا تەممەنى (٦٠) سالى .
- ب. دەركەدنى جىڭىرى ئەفسەر و (ضابط صف) لە خزمەتدا يان سزادانىيان بە دابەزاندەنەي پلە و پايەيان ئەگەر سەربېچى دىسپلىنى سەربازيان كەد دواى دەرچۈونى بېپىارى ليژنەي لېكۆلىنەوە .
- ج. راڭرتى خانەنېشىن و واژەتىنانى بۆ ماوهى (٢) سال زىاتر نەبىن لە ماوهى ياسايى خۆى .

ماددهى دە

- أ. دەسەلەتى پىتكەننانى ليژنەي بەرددەۋام و كاتى ھەمەيە لە ناو وەزارەت لە كاتى پىيويستىدا .
- ب. دەركەدنى فەرمان بۆ ئەنچامدانى ليكۆلىنەوە بەرامبەر بە ھەرىيەك لەو فەرمابىمەرانەي لە (ئەفسەر و پلە دار) كە زانرا كەمەتەرخەمى كەدووە و پىيويست دەكەت سزا بەردىت و لە دەسەلەتى دايە ھەموو سزايدەكى (ئىنلىكتى) بىسەپىنلىكتى لە چوارچىتوھى دەسەلەتى داو بېپىارە كەش دوا بېپىارە .

ج. فهرمانی پیکهینانی لیئونهی تاییهت بۆ لیکولینهوه له ئەفسەر و فرمانبەران له ئاستى بەریوھەر و لیپرسراوی ھۆبە و بەشەكان به خوارەوه .

ماددهی یازده

أ- پیتدانی مکافنهی تقدیری به مووجەی تەواوی ١/٥ خزمەتكەی بۆ سەربازى تۇوشبوو به نەخۆشى له ئەنجامى خزمەتكەی يان به ھۆبەوه .

ب- زیادکردنی خزمەت بۆ پیشەرگەو ئەفسەری خانەنشین به مەبەستى به دەستھینانی مووجەی خانەنشین و پاداشتى خزمەتكەی كە به مدرجييک ماوهەكى لە سالىز زياتر نەبىت .

ماددهی دوانزه

أ- شاندکردنی پشەرگە و (ئەفسەر و پله دار) به وەفتىك يان به زەمالەو مۆلەتى خويىندن به مەبەستى خزمەتى سەربازى .

ب- پیتدانی مۆلەت به ئەفسەر و پلهدارەكان به رەزامەندى وەزير يان ئەوهى دەسەلاتى پېددەرات دەبىت .

ج- پیتدانی مۆلەت بۆ ھەرييەك لە (ئەفسەر دەرەجە دارەكان)ى ئەکاديمىيە سەربازىيەكان بۆ ماوهە (٢) سال و تازەکردنەوهى بۆ سالىتكى تر به مووجەتى خويىندن .

د- پیتدانی مۆلەت بۆ سەفەرى دەرەوهى ھەريم ھەتا روتبەي (عميد) .

ھ- پیتدانی مۆلەتى خويىندن به مووجەتى تەواو بۆ ئەو (ئەفسەرانەي) كە خويىندى بالا تەواو دەكەن بۆ ماوهە (٢) سال پاش رەزامەندى وەزارەتى دارايى .

ماددهی سیانزه

أ- (صادقة) پشت راست كردنەوهى لە سەر بپيارەكانى كۆلىز و پەيانگا و ئەکاديمىيە سەربازىيەكان .

ب- راگرتنى خويىندن لە كۆلىز و پەيانگا و ئەکاديمىيەكان بۆ ماوهەيەك كە لە كاتى خويىدا بپيارى لەسەر دەدرىت .

ج- وەزىرى پیشەرگە چاودىرى جىبەجى كردى ياساو مەرجه كانى وەرگەتن و دەۋام كردن لە كۆلىزە سەربازىيەكان و كۆلىزى ئەركان دەكات .

ماددهی چوارده

(صادقة) پشت راست كردنەوهى لە سەر ئەو بپيارانەي كە ئەنجومەنی ئەکاديمىيەكانى خويىندن دەيدەن به مەبەستى دامەزراندن و دەركەدن ئەندامانى ئەنجومەن به ھۆي رەوشت و تواناي زانستيان .

ماددهی پانزه

- أ- بـهـدـهـ (ـإـسـتـشـنـاءـ) كـرـدـنـ لـهـ ئـيـجـرـاتـاتـىـ نـهـجـوـمـهـنـىـ خـدـمـهـ بـؤـ دـامـهـزـرـانـدـنـىـ فـهـرـمـانـبـهـرـانـ وـ فـهـرـمـانـبـهـرـهـ بـيـشـهـيـيـهـ كـانـ وـ هـونـهـرـيـيـهـ كـانـ لـدـوـانـمـىـ بـرـپـاـنـمـاـمـىـ بـهـيـانـگـاـ هـونـهـرـيـيـهـ كـانـ وـ كـۆـلـيـزـهـ كـانـيـانـ هـمـيـهـ وـ پـيـدانـيـ خـصـصـاتـ بـهـ پـيـيـ يـاسـاـ وـ بـرـپـيـارـ وـ پـيـنـماـيـيـهـ بـاـوـهـ بـيـكـراـهـ كـانـ .
- بـ- خـانـهـنـشـينـ كـرـدـنـ فـهـرـمـانـبـهـرـانـ جـگـهـ لـهـوـانـهـ بـهـ مـهـرـسـومـىـ سـهـرـۆـكـايـهـتـىـ دـامـهـزـرـاـوـنـ .
- جـ- پـيـشـنـيـارـكـرـدـنـ بـؤـ دـامـهـزـرـانـدـنـىـ فـهـرـمـانـبـهـرـانـىـ بـلـهـ مـهـدـهـيـهـ كـانـ لـهـ وـهـزـيـفـهـيـ تـايـيـهـتـ .

ماددهی شانزه

- أ- هـدـلـوـهـشـانـدـنـهـوـهـ سـزاـکـانـىـ (ـنـيـنـبـاتـىـ) سـهـپـيـنـراـوـ بـهـسـدـرـ فـهـرـمـانـبـهـرـانـ .
- بـ- سـهـپـانـدـنـىـ سـزاـیـ دـابـذـانـدـنـىـ بـلـهـ وـ كـهـمـكـرـدـنـهـوـهـ مـوـوـچـهـ بـهـ سـهـرـ ثـهـوـ فـهـرـمـانـبـهـرـانـهـ لـهـ خـوارـ بـلـهـ (ـ٤ـ) دـانـ وـ رـهـوـانـهـكـرـدـنـيـانـ بـؤـ دـادـگـایـ سـهـرـبـازـيـ ئـهـگـهـرـ زـانـرـاـوـ بـيـتـيـوـيـسـتـ دـهـكـاتـ دـادـگـايـيـ بـكـرـيـ وـهـ بـوـونـيـ بـهـلـگـهـ بـؤـ تـۆـمـهـتـبـارـكـرـدـنـىـ دـوـاـيـ دـهـرـچـوـونـىـ بـرـپـيـارـيـ لـيـئـنـهـيـ لـيـكـۆـلـيـنـدـوـهـ .

ماددهی حـقـدـهـ

وهـزارـهـتـ پـاـبـهـنـدـهـ بـهـ خـمـرـ كـرـدـنـىـ دـهـرـمـالـهـ بـيـشـهـيـيـهـ كـانـىـ هـاوـوتـايـيـ وـهـزـارـهـتـهـ كـانـىـ تـرـ كـهـ بـؤـيـانـ دـيـارـيـ كـراـوـهـ وـهـكـ (ـمـاـفـيـهـرـهـرـانـ ،ـ پـزـيـشـكـانـ ،ـ ئـهـنـدـاـزـيـارـانـ ،ـ دـهـرـمـالـهـيـ تـرـسـنـاـكـىـ بـؤـ فـهـرـمـانـبـهـرـانـىـ چـاـوـدـيـرـيـ دـارـايـيـ) وـ ثـهـوـ فـهـرـمـانـبـهـرـانـهـيـ كـهـ بـهـنـاـوـيـشـانـيـ مـهـدـهـنـىـ دـامـهـزـرـاـوـنـ وـ مـوـوـچـهـ وـهـرـدـهـگـرـنـ لـهـ يـهـكـهـ كـانـىـ وـهـزـارـهـتـىـ بـيـشـمـهـرـگـهـ بـهـ پـيـيـ يـاسـاـ وـ رـيـساـ كـارـپـيـكـرـاـوـهـ كـانـ ،ـ هـهـرـوـهـهـاـ خـمـرـ كـرـدـنـىـ دـهـرـمـالـهـيـ دـادـوـهـرـانـ بـؤـ سـهـرـۆـكـ وـ ئـهـنـدـاـمـانـيـ دـادـگـاـسـهـرـبـازـيـهـ كـانـ وـهـ دـهـرـمـالـهـ دـاـواـكـارـيـ گـشـتـىـ بـؤـ ئـهـنـدـاـمـانـيـ دـاـواـكـارـيـ گـشـتـىـ سـهـرـبـازـيـ ئـهـگـرـدـهـرـمـالـهـيـ بـلـهـيـ تـايـيـهـتـىـ نـهـبـيـتـ .

٢. جـيـنـگـرـيـ وـهـزـيرـ**ماددهی هـهـزـدـهـ**

- أ- هـاـوـاـكـارـيـ وـهـزـيرـ دـهـبـيـتـ بـؤـ سـهـرـپـهـرـشـتـىـ بـيـشـمـهـرـگـهـيـ كـورـدـسـتـانـ وـ بـهـرـيـوـهـ بـهـرـايـهـتـيـهـ كـانـ وـ دـامـ وـ دـهـزـگـاـكـانـىـ وـهـزارـهـتـ بـهـ پـهـيـرـهـوـيـ كـرـدـنـىـ ئـهـ دـهـسـهـلـاـتـانـهـيـ كـهـ وـهـزـيرـ پـيـيـ دـهـبـهـخـشـيـتـ .
- بـ- دـهـسـهـلـاـتـىـ دـارـايـيـ هـمـيـهـ بـؤـ رـاـپـهـرـانـدـنـىـ ئـمـرـكـ وـ كـارـوـبـارـيـ رـۆـژـانـهـيـ تـاكـوـ (ـ١٥ـ،ـ٠٠٠ـ،ـ٠٠٠ـ)ـپـانـزـهـ مـلـيـوـنـ دـيـنـارـ بـؤـ هـمـانـگـيـكـ وـ خـمـرـ كـرـدـنـىـ بـهـ پـيـيـ پـيـنـماـيـيـهـ دـارـايـهـ كـانـ .

٣. ئـهـمـيـنـدـارـيـ گـشـتـىـ**ماددهی نـوـزـدـهـ**

فـهـرـمـانـبـهـرـيـ پـاـيـهـ بـهـرـزـهـ لـهـ وـهـزـارـهـتـ بـهـ فـهـرـمـانـىـ سـهـرـۆـكـايـهـتـىـ ئـهـجـوـمـهـنـىـ جـيـبـهـجـىـ كـرـدـنـ (ـسـهـرـۆـكـايـهـتـىـ هـرـيـمـ) دـادـهـمـهـزـرـىـ لـهـسـهـرـ پـيـشـنـيـارـيـ وـهـزـيرـ بـيـشـمـهـرـگـهـ .

ماددهی بیست

سەرپەرشتی راسته و خۆی ئەو بەریوە بەرایەتیە گشتیانە دەکات کە سەر بە ئەمینداریەتى گشتیە و تەواوی دەسەلەتە کانى بەریوە بەردن و ژمیریارى و سەرپەرشتی كردنى هەمەن گشت يە كە ئیداریە کانى سەر بە ئەمینداریەتى گشتی و بەرپرسە لەو رووهە بەرامبەر وەزیر .

ماددهی بیست و یەك

- أ- ئامادە كردنی پلانی وەزارەت و میزانیيە سالانە و پیشکەشكەردنی بەوەزیر بە هەماھەنگى لەگەل لايەنی پەيوەندار.
- ب- ئامادە كردنی راپورتى سالانە و فراوان لە سەر کار و چالاکىيە کانى ئەمینداریەتى گشتی و دەستكەوتە کانى بەپېيى داواکارىيە ياسايىيە کان پیشکەشى وەزیر دەکات .
- ج- ئامادە كردنی هەر راپورتىك کە وەزیر داواي دەکات لە چوارچيۋە دەسەلەتە تايىيە قەندىيە کانەوە .

ماددهی بیست و دوو

- أ- نويىدەرایەتى وەزیر دەکات لەو کاروبارانەي کە وەزیر پېيى دەسپېرى .
- ب- مافى تەنسىب كردن و گواستنەوەي هەمەن لە ئەمینداریەتى گشتى بە نوسراو بۇ لاي وەزیر بە پېيى پىنمايىيە کان .
- ج- دەركەرنى پىنمايى بۇ ئەو يە کانەي کە بەرپرسىيەتى بۇ جىبەجى كەن ئیدارەيە كى كارىگەر بۇ دلىنابۇن لە كۆكەرنەوەي زانىيارى پىوېيىت و بەرداوام لە نىتوان يە كە ئیدارىيە جۇراوجۇرە کان سەر بە ئەمیندارى گشتى .
- د- پیشنىيارى پله بەرزكەرنەوەي ئەفسەر دەکات .
- ه- مافى پله بەرزكەرنەوەي پله دارانى (مراتب) هەمەن تا پلهى (ن.ض) .
- و- نوسىنگەيە كى تايىيەتى بەخۆي دەبى .

مادده بیست و سى

دەسەلەتى دارايىي هەمەن بۇ راپەراندىنى شەرك و کاروبارى رۆژانەي تاكو (١٢,٠٠٠,٠٠٠) دواتزه ملیۆن دينار بۇ هەر مانگىيەك و خەرج كردنى بە پېيى پىنمايىيە دارايىيە کان .

ماددهی بیست و چوار

لە كاتى ئامادەنەبۇن لە دوام لەبەر هەر ھۆيەك بىت (مۆلەت) بۇ ماوهەيە كى درىئە وەزير فەرمانبەرييەكى پله تايىدت دەست نىشان دەکات لە جىتكەن بە وە كالەت .

٤. سەرۆکی ئەركان

ماددهى بىست و پىنج

- أ- بەپرسە لە سەر پەرشتى كىرىدىنى لايىنى تايىھەقەندى سەربازى وەزارەتى پىشىمىرگە .
- ب- دەركەندى فەرمان و رىنمايى و ئاگادار كەندۇوە بۇ ھەموو جىڭگە كانى و فەرماندەيىھە كان و فەرمانگە كانى پەيوەست بە سەرۆكايەتى ئەركان .
- ج- ھەماھەنگى لە نىوان فەرمانگە كانى سەرۆكايەتى ئەركانى پىشىمىرگە كوردىستان لەگەل جىڭگە كان و فەرماندەيىھە كان و ھەوالىڭرى و پېشكىنەرىتى و ژەمیرىيارى سەربازى سەبارەت بە لايىنە ھاوېشە كانىيان .
- د- ھەماھەنگى لە نىوان سەرۆكايەتى ئەركان و ئەمیندارىتى گشتى بۇ ھەموو كاروبارە تايىھەتىانە كە پىويىستە پېشكەشى وەزىز بىرىت بۇ وەرگەتنى ئىجراتاتى پىويىست .
- ھ- ھەماھەنگى لەگەل راۋىيڭكاران بۇ ھەموو مەبەستە كان .

ماددهى بىست و شەش

- أ- پىيدانى مۆلەتى ناسايى لە ناو ھەرىئى كوردىستانى عىراق بە پىتى مافى خۆيان بۇھەموو ئەفسەران و پلەداران بە مۇوچەتى تەواو بۇ ماوهى (٣٠) رۆژ وە بەبىن مۇوچە بۇ ماوهى (٦٠) رۆژ .
- ب- درىيۈزكەندەوەي ماوهى مۆلەتى نەخۆشى بۇ ھەموو ئەفسەران و پلە داران لە سەر بېپارى ليژنەي پېيشىكى تايىھەت .
- د- بەرزكەندەوەي پلەي سەربازى لە پلەي (س.خ) (ج.ط) تاكوجىڭرى ئەفسەرى پلە/٨ (ن.ض.د) و پىيدانى پېشكەوتى ناياب (قىدمەتىز) بۇ خوار ئەفسەر واتە سەرباز تاكو جىڭگرى ئەفسەر (ن.ض.د) .
- ھ- گواستنەوەي سەربازان دەكات لە پىتىگەتى (تىدارەي كارمەندانەوە) .
- و- رەوانەكەندى سەربازان بۇ خانەنشىينى بە پىتى ياساي خانەنشىينى كارپىتىكراو .
- ز- گواستنەوەي ئەفسەرانى ھاوكار (ضباط الأعوان) لە پىتىگەتى تىدارەي ئەفسەرانەوە .
- ح- گۈزىنى پۆلىنى ئەفسەران (صنوف ضباط) پىشەتە ئەفسەر بە رەزامەندى وەزىز .
- ط- دەركەندى رېنمايى لەبارەي ئەركەكان بەپىتى ياساي وەزارەتى پىشىمىرگە بۇ خوار خۆزى .
- ى- دانان لەجىي ئەفسەران بە وە كالەت لە كاتى وەرگەتنى مۆلەتى ئاسايى يان نەخۆشى يان كاتى مانەوەيان لەنەخۆشخانە يان سەفەر كەرنىيان بەكارىتكى فەرمى .
- ك- بانگ كەندى ئەفسەران بۇ ئامادە بۇونى كۆنگەر يان راھىتىان يان وانە ووتنمۇه .
- ل- واژۆ كەن لەسەر نوسراوه ئاسايىھە كان كە پىتەندى نىيە بە سىياسەتى گشتى وەزارەت يان پلانى .

ماددهى بىست و حەوت

- أ- كپىنى ئۆتۈمبىل و كەلوپەلى جىنگىر بەپىيى نەو بودجەيدى كە دىيارى كراوه بۆ كپىن بەپىيى پىتىيىت بە رەزامەندى وەزىرى پىشىمەرگە .
- ب- بەستن و واژوكىدىنى گىرىيەستە ناوخۇيى و دەركىيەكان لە سىنورى رىتىگە پىتىراو دواى ناماداھىرىدەن و مەرجى گىرىيەستە كە لەلايەن لايەنى پەيوەندىدار لە (١٠٠٠٠٠) دەملىيون تىپەرنەكەت .
- ج- رەزامەندى دان لە سەر ھەمواركىرىدىنى مواسەفاتى گىرىيەستى تايىيەت بە چەك و تەقەمنى و كەلوپەلى سەربازى تر .
- ه- بەرپۇدا كەردنەوهى كۆمپانىيا نىشتەمانىيەكان و بىيانىيەكان و گىرىيەست كەردن لە گەلەيان دا بۆ كاروبارى بىنا تايىيەت بە ھېزى پىشىمەرگە لە رىتىگە بەپىيەرەۋايەتى مىرەو ئەشغالى عەسکەرى .

ماددهى بىست و ھەشت

- أ- سەرف كەردىنى چەك و تەقەمنى و كەلوپەلى سەربازى بۆ يەكەكانى ھېزى پىشىمەرگە .
- ب- سەرف كەردىنى جىاوازى نىرخى كەلوپەلى كراو كە رەزامەندى لە سەر دراوه لە چوارچىوهى دەسەلاتى دارايسىدا .
- ج- پىشىيار بۆ زىاد كەردىنى مىلاك .
- د- پىشىيار دامەززاندى بەردەست و ئىشكەر ، بەرزكەردنەوهى پلهيان و پىتىدانى مۆلەت و سزادانىيان .

ماددهى بىست و نۆ

- دەسەلاتى دارايسى ھەيدە بۆ پاپەراندىنى ئەرك و كاروبارى پۇۋانەتى تاكو (١٢,٠٠٠,٠٠٠) دوانزە مiliون دينار بۆ ھەر مانگىنەك و خەرجكەردىنى بەپىيى پىتىمايسى دارايسىيەكان .

ماددهى سى

- پىتىمايسى كەردن و رەزامەندى دان لە سەر دەركەردىنى پەرتۈك و نامىلىكەي مەشقى فەرمى لە رىتىگە بەپىيەرەۋايەتى مەشقى سەربازى يەوه .

ماددهى سى و يەك

- چەسپاندىنى مىلاكى جەنگى فەرمانگەي عملىيات (داۋەتى ئەعملىيات) . كە دىيارى كراوه لە مىلاكى وەزارەت لە كاتى دەست پىن كەردىنى جەنگ و لە كاتى ئاسابىي دا بەپىتىمايسى وەزىر .

٥. راۋىيىتكاران**ماددهى سى و دوو**

- أ- فەرمانبىرى پله تايىيەتن لە وەزارەت بە فەرمانى سەرۆكايەتى ئەنبوەمنى وەزىران و رەزامەندى سەرۆكايەتى هەرىم (ئەنبوەمنى جىيەجى كار) دادەمەززىن لە سەر پىشىيارى وەزىرى پىشىمەرگە .
- ب- رشاو و بۆ چونىيان پىشىكەش بە وەزىر دەكەن لە سەر ئەو كارانەي وەزىر راۋىيىتىان پىن دەكەت .

- ج- بۆ يان ھەيە پىداچونەوە بە ھەموو بەشە كانى وەزارەت دا بكمەن لەسەر داواى جەنابى وەزير .
- د- پىشنىيار كردن و پاوبۇچۇنى جىاواز بۆ بەرەو پىش بىرىنى وەزارەت لە ھەموو پويەكەوە .

ماددهى سى و سى

بۇ راپەراندىنى ثەرك و كاروبارى رۆژانەيان لە كاتى پىويسىت داواى سلقة لە وەزير دەكەن .

ماددهى سى و چوار

نووسىنگەيەكى تايىدت بە خۆيان دەبىت بە پلهى رائىد روکن .

٦. جىڭرى سەرۆكى دەستەي ثەركان بۇ نۆپەراسىيۇنەكان (العمليات)

ماددهى سى و پىنج

أ- گواستنەوەي ئەفسەرانى ھاوكار (ضباط الأعوان) (رائىد بۇ ملازم) لەو بەرپىوه بەرايەتىانەي كە پىوهى پەيوەستن لە رېڭەي بەرپىوه بەرايەتى ئىدارەي ئەفسەران .

ب- رەوانە كردنى سەربازان لە ناو ھەرىمى كوردىستانى عىراق بۇ ئەنجامدانى ثەركى فەرمى سەربازى .

ج- دىاركىردىنى ناستى ناماھە باشى (درجات الأنذار) وە خەرج كردنى دەرمالە بۇي دواى رەزامەندى سەرۆكى ثەركان

د- پىدانى مۆلەتى ناسايى لە ناو ھەرىمى كوردىستانى عىراق بۇ ماوهى (٣٠) رۆژ بە مۇوچەي تەماو وەماوهى (٦٠) رۆژ بەبى مۇوچە .

ھ- بەرزكىردنەوەي پلهى سەربازى تاكو (ر.ع) بە پىن ئى رېنمايىھە كانى بەرپىوه بەرايەتى ئىدارەي كارمەندانەوە .

و- ھەلۋەشاندىنەوەي گىرىبەستى دامەززاندىن لە بەرپىوه بەرايەتىيە كەيدا .

ز- سەرپەرشتى كردنى ھەموو بەرپىوه بەرايەتىيە كانى ۋىر دەستى لە ئىش و كارە كانى دا .

ماددهى سى و شەش

أ- رەزامەندى دان لەسەر بەرپىكىردن و ئامادەبوونى شارەزايانى بىيانى كاركىدوو لە ناو ھىزە چەكدارە كان و ھەروەھا (ملحقىن العسكريين) بىيانى لە شوين و جىڭە سەربازىيە كان لە كاتى راھىتنان و تۆپراسىيۇنى سەربازى يان بەمەبەستى بەسەر كردنەوە دواى رەزامەندى (استخباراتي عسكري) و وەزىرى پىشىمىرگە .

ب- رەزامەندى دان لەسەر گواستنەوەي ئاسمانى كەلۋەلى سەربازى پىويسىت و خىرا بۇ پىشىمىرگە لە ناو ھەرىم .

ج- رەزامەندى دان لە سەر ھەلۋەشاندىنەوەي كەلۋەلى بەكار ھاتووی خراپ بۇو وەك كەلۋەلى بىتەلى و ھونھەرى خراپ ، وە سود و درگەتن لېيان بە مەبەستى مەشق و چاڭىرىنى دەستقى .

د- رەزامەندى دان لە سەر پەيدا كردنى نەخشىو بەكارھىتنان و بەخشىنى و دابەزاندى لە نەستق بە ھاوكارى لە گەل بەرپىوه بەرايەتى استخباراتى عسكري .

ھ- رېنوتىيەدان لە سەر جۇرى چەك و كەلۋەلى سەربازى .

ماددهى سى و حەوت

دەستنيشانكىرىنى نويىنەرى وەزارەتى پىشىمىرگە بۆ ئەلەيھىنە كە لە وەزارەت و فەرمانگە كانى تىرىپىكىدىت و پەيوەستە بە تايىبەتمەندى ئۆپراسىيۇنە كان .

ماددهى سى و ھەشت

- أ- دىيارىكىرىنى يەكە و پىكەتەكانى كە بە ھاوېش دادەنرىت لە كاتى جەنگ و جەموجۇلى كىرىدارى .
- ب- كارپىتىكىرىنى فەرمانبەرانى شارستانى (المدى) لە كاتى زىيادە پاش دەۋامى ئاسابى خۇى لە كاتى ناتاساپى دا و خەرج كەنلى دەرمالەمى دىيارى كراو بە پىتى پەتىنماپىه دارايىپە كان بۆيان .

ماددهى سى و نۆ

- أ- دەركەنلى پەتىنماپى بۆ دابەشكەنلى جىل و بەرگ و پىداۋىستى و ئاززووقە بۆ قوتاپىيانى كۆلىزە سەربازىيە كان .
- ب- دەركەنلى پەتىنماپى تايىبەت بۆ رېتۈشۈپىنى پەتكەننەنى پىشىشكى و توپانى جەستەبى بۆ ئەلە خۇبەخشە خاوهەن بپۇانامە بەرزاپەتى كە دەپالىيورىپەن بۆ بەشدارىكەن لە خولى تايىبەتى ئەفسەران .

ماددهى چىل :

دەسەلاتى دارايى ھەمە بۆ رېپەپاندى ئەرك و كاروبارى رۆژانەتى تاكو (٦,٠٠٠,٠٠٠) شەش ملىتون دينار بۆ ھەر مانگىيەك و خەرج كەنلى بەپىتى پەتىنماپىه دارايىپە كان .

٧- جىڭىرى سەرۆكى دەستە ئەركان بۆ كارگىيەر و مىرە :**ماددهى چىل و يەك :**

- أ- پىتىدانى مولەتى ئاسابى لە ناو ھەرىتى كوردىستانى عىراق بۆ ماوهى (٣٠) رۆژ بە مۇوچەتى تەمواو وە ماوهى (٦٠) رۆژ بە بەبى مۇوچە .

- ب- بەرزىكەنەوەي پەلەي سەربازى تاكو (ر.ع) بەپىتى پەتىنماپىه كان لە رېتىگەي بەرپىوەبەرى ئىدارەتى كارمەندانەوە .
- ج- ھەلۆشاندەنەوەي گرىتىبەستى دامەزراپەن لە بەرپىوەبەرایەتىيە كەيدا .
- د- گواستنەوەي فەرمانبەران و ئەفسەرانى ھاوكار (ضباط الأعوان) (ملازم بۆ راپەن) لە رېتىگەي بەرپىوەبەرى ئىدارەوە .
- ھ- بەكارخىستنە ئەفسەرانى ھاوكار و فەرماندە و پەلەداران لە ناو بەرپىوەبەرایەتىيە كان و پەشىتەكانى دام و دەزگاكانى پەيوەست پىتە بۆ ئەركىيەكى دىيارى كراو تا كۆتايى ئەركە كە .

- و- بەپىتىكىرىنى سەربازان لە ناو ھەرىتى كوردىستانى عىراق بۆ جىپەجى گەياندى ئەركى فەرمى .
- ز- رەوانە كەنلى خۆبەخشان بۆ خانەنشىنى بەپىتى ياساي خانەنشىنى كار پىتىكراو .
- ك- ھەلۆشاندەنەوەي گرىتىبەستى خۆبەخشان و گەپارانەوەيان .
- ل- سەرپەرشتى كەنلى ھەموو ئەلە بەرپىوەبەرایەتىيە ئەلە ژىز دەستى ئەودان .

ماددهى چىل و دوو

- أ- دەستىشانكىرىنى نويىنەرى وەزارەتى پىشىمىرگە بۇ نەو لىيېنەنە كە پىك دەھىنەت لە گەل وەزارەتەكان وە فەرمانگە كانى تىر بەقەد پەيوەستى بەكارە كانىيەوە .
- ب- رەزامەندىيان لەسەر ھەلۋەشاندەنەوە ئۆتۈمبىتىلە بەكارەاتوھ خراپەكان و دابىزاندى لە ئەستو وە بەكارەتىنائىان لە ئۆتۈمبىتلى ھاوشىۋە ئەمەبەستى چاكىرىنەوە لە سەر پىشىنەرلىيەنە تايىەت .
- ج- رەزامەندى لە سەر سپىنەوە كەل و پەل لە ناوياندا چەك و پىتاوېستىيە سەربازىيەكانى كۆن يان خراپ بسو دواي وەرگەتنى رەزامەندى دارايى لەسەرى بە مەرجىتك لە (٣,٠٠٠,٠٠٠) سى مiliون دينار زىاتر نەبىت بۇ ھەر جارىيە دوا تەشكىل كەنلى لىيېنەيەك بۇ نەو مەبەستە .
- د- دىارييکەنلى خەرجى (نسرية) ئى ھونەرى بۇ يەكە كان و فەرمانگە كان .
- ه- رەزامەندىيان لەسەر سوتاندن و نەھىشتىنى كەلپەلى بەسەرچوو لە سەر داوا بېرىيارى لىيېنە تايىەقەند بەو كارە .
- و- دەستەلەتى فروشتنى ئەو ئۆتۈمبىلەنە كە ناتوانىيەت سودىيان لى وەرىگەرلىيەت بە ھۆي كۆن يان زور خراپ بۇونى يان نەبوونى پارچەي يەدەك و يان زىادبۇونى لە مىلاك دواي دەرچوونى بېرىيارى لىيېنە تايىەت بەو كارە .

ماددهى چىل و سى :

- أ- گۆپىنى مواسەفاتى گىرىيەست و كەل و پەل بەمەرجىتك تىپەرنە كات لە داوا بېرى دىارييکراوه كە لەلایەن ئەو لىيېنەيە دىاري دەكىيت .
- ب- دىارييکەنلى قىاساتى جىل و بىرگ و تەجهيزات بۇ پىشىمىرگە كوردىستان و پەتكەرنەوە و گۆپانكارى تىايىدا لە كاتى نەبوونى مەرجى دىاري كراوى گرى بەست .
- ج- دىارييکەنلى قىاساتى نازوقە وەتكەرنەوە گۆپانكارى تىيدا و سەرف كەنلى نازوقە بەدەر لە پىوانە دىارييکراو لە كاتى پىّويسىتدا .
- د- دىارييکەنلى ماوهى بەسەرچوونى تەجهيزات و كەل و پەل .
- ه- دىارييکەنلى جۆرى نازوقە بە ھاوكارى لە گەل بېرىۋە بەرایەتى كاروبارى پزىشىكىدا و- بۇونى نويىنەريان لەھەر لىيېنەيەك كە پەيوندى بە دروست كەنلى مستودەعاتى ھىزى پىشىمىرگە كوردىستانەوە ھەبى .
- ز- رېئۇيىنيدان لەسەر جۆرۇ كەل و پەل سەربازى و چەك و تەقەمنى كە پىّويسىتە بۇ يەكە كانى ھىزى پىشىمىرگە بىكەدرىيەت بە تەنسىق لە گەل عملەت و سەرۆكى ئەركان .

ماددهى چىل و چوار :

- أ- گەياندىنى كەل و پەل بەرپىگە ناسخانى بۇ پىشىمىرگە لەناو ھەرىم ئەگەر ھىزى پىشىمىرگە بۇوە خاوهنى فرۇكە .
- ب- رەزامەندى دان لەسەر گۆپىنى پۇلى خۆيەخشان بەپىي پىنمایى ئەنجومەنلى بەرگرى وەزارەتى پىشىمىرگە .

ج- خهرجکردنی بپی تیچووی چاره سه ری پزیشکی ئه فسه رو سه ریا ز و پله داران له ناو نه خوشخانه حکومی و نه هلیه کانی ناو هدریم دا دوای برپاری لیئونهی پزیشکی سه ریا زی بو چاره سه رکردنیان ئه گدر له ناو نه خوشخانه سه ریا زیه کان چاره سه رنہ کرا .

د- بهستن و واژو و کردنی گریبه استی ناو خۆ بەپی پیتویستی و بەپی پاره دیاری کراو .

ه- خه رج کردنی بپیک پاره بو کرپینی (الاثاث) به پی پیوه ری برپارلە سدر دراو و پیداویستی زه رور بەه ما هەنگی له گەل ژمیریاری .

و- دیار کردنی پیوه ری کەلوپەلی بنەرتى فەرمانگە و بەرپیوه بەرایەتیه کان و يەکە سه ریا زیه کان .

ز- چاک کردن و رېتك خستنی نەو خانووه بە کریگەر اوانهی بو فەرمانگە کانی سەربە وەزارەتى پیشە مرگە لە پیگەی بەرپیوه بەرایەتى اشغال و ئامرييە شتونى وەزارەتەوە .

ماددهی چل و پینج :

دەسەلاتى دارايى هەيە بو راپەراندى نەرك و کاروبارى رۆزانەي تاكو (٦,٠٠٠,٠٠٠) شەش ملىيون دينار بو هەر مانگىك و خەرج کردنی بە پی پینمايىيە دارايىيە کان .

٨- پشکىنەریتى گشتى

ماددهی چل و شەش :

أ- پیدانى مۆلەتى ناسايى لە ناو هەرىمى كوردىستانى عىراق بو ماوهى (٣٠) رۆژ بە مووجەتى تەواو و ماوهى (٦٠) رۆژ بەبىي مووجە .

ب- پیشىيارى بەرز کردن دەگات لە سەرو پلهى (عرىف) بە پی پینمايىيە کان و وە لە پیگەي بەرپرسانىيە وە .

ج- هەلۆ شاندندوهى گریبه استی دامەز راندن لە بەرپیوه بەرایەتیه كەيدا .

د- گواستنەوهى كارمهندان و سەربازان و ئەفسەرانى (ملازم تا رائى) ناو بەرپیوه بەرایەتیه كەيدا لە دەسەلاتى خۆى دەبىت وە لە پلهى (مقدم) بو سەرەوە پیشىيار دەگات بو بەرپرسانى .

ه- رەوانە كردنى فەرمابنەران بو خانە نشىنى بەپی پیشىيار دەگات بو خانە نشىنى كارپىتكراو .

ماددهی چل و حەوت

دەسەلاتى دارايى هەيە بو راپەراندى نەرك و کاروبارى رۆزانەي تاكو (٦,٠٠٠,٠٠٠) شەش ملىيون دينار بو هەر مانگىك وە خەرج کردنی بە پی پینمايىيە دارايىيە کان .

ماددهى چل و ھەشت :

كارو چالاکىيە كانيان بريتىيە لە (پشكنىن و بەدواداچۇونى دەزگاۋ پىنكەاتەكان و يەكەكانى سەر بە وەزارەتى پىشىمىرىگە) بۇ وەستان لە سەر ھەلۋىيىتى بارى پىشىمىرىگە و ھەلسەنگاندىنى ئاستى ئامادەبى شەركەدن و پىادە كەدن ئەو فەرمان و پىنمايانى كە لە وەزارەتەمە دەرچۈون و بەرزىرىدەن دەپورتى دەورى و لە ناكاۋ بۇ وەزىر بە مەبەستى چارەسەر كەرنى دەپەپىدان وەك لە ماددهى (٣) بېرىگەي چوارەم لە ياسايى وەزارەتى پىشىمىرىگە ژمارە (١٩) سالى ٢٠٠٧ دىيارىكراو .

ماددهى چل و نۆ - بەرپىوه بەرایەتى گشتى ھەوالڭرى سەربازى

- أ- پىتىدانى مۇلەتى ئاسايىلى ناو ھەرىيىمى كوردىستانى عىراق بۇ ماوەي (٣٠) رۆز بە مۇوچە ئەمەواو و ماوەي (٦٠) رۆز بە بەبىي مۇوچە .
- ب- پىشىيارى بەرزىرىدەن دەكتات لە سەرەپلەي (عرىف) بە پىتى پىنمايانى كان و وە لە پېتىگەي بەرپىسانىيەوە .

ج- ھەلۋەشاندەن دامەزرايدن لە بەرپىوه بەرایەتىيە كەدا .

- د- گواستنەوەي كارمەندان و سەربازان و ئەفسەرانى (ملازم تا رائىد) ناو بەرپىوه بەرایەتىيە كەيدا لە دەسىلەلتى خۆى دەبىت وە لە پلەي (مقدم) بۇ سەرەوە پىشىيار دەكتات بۇ بەرپىسانى .

ماددهى پەنجا :

- أ- بەرپىسە لە دايىنكردىنى ئاسايىش بۇ بارەگا سەربازىيە كانى سەر بە وەزارەتى پىشىمىرىگە .
- ب- كۆكىرىدەن دەكتارى زانىيارى ھەوالڭرى مەيدانى و ستراتىئىرى و ھەلسەنگاندىنى بە شىۋەيەك لە بەرۋەندى بالاى وەزارەتى پىشىمىرىگە و پىنكەاتە كەيدا بىت .
- ج- كۆكىرىدەن دەكتارى زانىيارى لە سەر دوژمن و مەبەستە كانى لە پېتىگەي عەممەلىيە (شىكىرىدەن دەكتارى) .

ماددهى پەنجا و يەك :

- أ- يەكخىستن و رىتكخىستنى راپورتى زانىيارى و ھەوالڭرى و ئاسايىشى و پىشكەشكەركەنى بە وەزىرى پىشىمىرىگە كوردىستان .
- ب- ھەماھەنگى و ھاوكارى لە گەل ھەموو ئەو بەشانەي وەزارەت لەو كارانى كە پەيوەندى ھەيدە بە فەرمانگەمەيە كى وەزارەت يان بەشىك زىياتر .

ماددهى پەنجا و دوو :

- أ- بەرپىكىرىنى (بىروا پىنگراوان) و ئەفسەرانى ھەوالىڭرى بۆ كارى تايىهت .
- ب- رەوانەكەرنى فەرمانبەران و سەربازان بۆ خانەنشىن بەپىي ياساي خانەنشىنى كارپىنگراو .
- ج- ھەماھەنگى لە گەل بەرىۋە بەرایەتىيەكانى سەرىيە سەرۆكايەتى ئەركان وەك (عملیات ، تخطيط ، تنظيم) بۆ دانانى نەخشەي جى بە جىنگىرىنى ئەركى يەكەكان و ھىزى پېشىمەرگە .

ماددهى پەنجا و سى :

- أ- دەسەلاتى دارايى ھەدئى بۆ راپەپاندى ئەرك و كاروبارى پۇزانەي تاكو (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) دە ملىيون دينار بۆ ھەر مانگىيىك وە خەرج كەرنى بە پىي پېنمايىيە دارايىيەكان .
- ب- نەسىرييەكى بەرددەستى دەبىت تاكو (۵۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۷۵,۰۰۰,۰۰۰) پەنجا ملىيون تا حەفتا و پېنچ ملىيون دينار بۆ راپەپاندى ئەركى وکلاع وە معتمەدىن (الوكلاع و المعتمدين) بۆ جى بە جىنگىرىنى ئەركى ھەوالىڭرى .
- ١٠ - بەرىۋە بەرایەتى چاودىرى دارايى .

ماددهى پەنجا و چوار :

- أ- پىتىدانى مۆلەتى ناسايى لە ناو ھەرىيى كوردىستانى عىراق بۆ ماوهى (۳۰) رۆژ بە مۇوجەي تەواو و ماوهى (۶۰) رۆژ بەبىي مۇوجە .
- ب- پېشىنيارى بەرزىكەندەوەي پلەي سەربازى دەكات لە سەرۇ پلەي (عرىف) بە پىي پېنمايىيەكان وە لە پىتىگەي بەرپىسانىيەوە .
- ج- ھەلۋەشاندەوەي گىرىبەستى دامەزراىدىن لە بەرىۋە بەرایەتىيەكەيدا .
- د- گواستنەوەي كارمەندان و سەربازان و ئەفسەرانى (ملازم تا رائىد) ناو بەرىۋە بەرایەتىيەكەيدا لە دەسەلاتى خۆى دەبىت وە لە پلەي (مقدم) بۆ سەرەوە پېشىنيار دەكات بۆ بەرپىسانى .
- ھ- رەوانەكەرنى فەرمانبەران بۆ خانەنشىنى بە پىي ياساي خانەنشىنى كارپىنگراو .

ماددهى پەنجا و پىنچ :

- أ- ئامانجى سەرەكى چاودىرى دارايى پارىزگارى كەرنە لە مولك و مالا و ئەمو كەلۋەلانەي سەر بە وەزارەتى پېشىمەرگەي كوردىستانە .
- ب- دلىبابون لە ئەنجامى چالاكيەكانى ۋەمىزىيارى و كارگىرى لە پۇوى ياسايىي و پېنمايىيە دارايىيە پەيرەو كراوهەكان .
- ج- پشكنىن و وردىيىنى مامەلەكانى خەرجىيەكان لە بارەي مۇوجە و دەرمالە و پاداشتەوە بىكەت بۆ دلنيا بۇون لە چۈنۈھەتى خەرج كەرنىيان .

د- دلنيا بعون له بهكارهيناني دارايى و هزارهتى پيشمehrگه بۆ ئەمەستانە كە بۆى تەرخان كراوه ، هەروهە دلنيابونن له بەفيروز نەدان و دەست بلاوى له گەل ھەلسەنگاندى سودەكانى .

ھ- پيشكەش كردنى كۆمەكى ھونھرى لە بوارەكانى ژمیرياري و چاودىرى و كارگىرى و پىتكەختن كە پەيوەندىيان پىوهەبىت .

و- پىتكەختنى خولى فيركارى فەرمانبەرانى ژمیرياري و كارگىرى بۆ بەرزكەرنەوەي توانايان .

ز- دەرخستنى بەلگەكانى گەندەلى و فيتل كردن و بەفيروزان و خاپ بهكارهينان و بى توانايان لە كاروبارى وەرگەتن و خەرجىكەدن و بهكارهينانى دارايى و هزارهت لە ئەنجامى وردبىنى و ھەلسەنگاندى كار و چالاكى فەرمانگە سەربازىيەكان .

ح- بەدواچۇنى جىئېجىن كردنى ياسا و رىنمايىه دارايى و ژمیرياري كار پىتكراوه كانى تايىەت بە پيشمehrگە كوردستان بۆ دلنيابونن له جىئېجىتكەرنى ھوشيارى و گونجانى لە گەل پىتكەھاتەكانى و هزارهت و پيشكەشكەرنى پىشىيارى پىويىست بە ھەماھەنگى لە گەل لايمى پەيوەندار .

ك- پيشكەش كردنى راپۇرتى سالانە بە وەزىرى پيشمehrگە لە سەر بارودۇخى دارايى و كارگىرى و تابورى لە بوارى چاودىرى دارايى لە سەر وەزارەت ، ھروھە راپۇرتە كە كورتەيدىك لە كارو و چالاكىيەكانى بەپىوهەرایەتى چاودىرى دارايى لە ماوهى ئەمەن بۆ ئەندازىدا لە خۆ دەگرىت .

ماددهى پەنجا و شەش

دەسىلەتى دارايى ھەيدى بۆ راپەراندى نەرك و كاروبارى رۆزانەي تاكو (٥,٠٠٠,٠٠٠) پىنج ملىون دينار بۆ ھەر مانگىك وە خەرج كردنى بە پىتى رىنمايىه دارايىيەكان .

۱۱- بەپىوهەرایەتى ھەماھەنگى و پەيوەندىيەكان

ماددهى پەنجا و حەوت

أ- دروستكەدن و ورىتكەختن و بەرهە پيشبردنى پەيوەندى و ھەماھەنگى لە گەل دام و دەزگاكانى پەيوەندار لە گەل وەزارەتى پيشmehrگە .

ب- پيشوازى كردنى میوانە فەرمىيەكان (الوفود الرسمية) و ھەماھەنگى بۆ دابىن كردنى جىنگاي حەوانەوە و گواستنەوەيان بە پىتى پىويىست .

ج- سەرپەشتى كردنى سەرجمەنکەي ھەماھەنگى ھاوېش لە ناوچە (كىشە لە سەرەكان) لە پۇرى پەيوەندى و گۆزىنەوەي زاتىيارى تايىەت .

ماددهى پەنجاوهەشت
أ. پىدانى مۇلەتى ئاسايى لەناو ھەرىمى كوردىستانى عىراق بۆ ماوهى (٣٠) رۆژ بە مۇوجەتى تەواو و ماوهى (٦٠) رۆژ بەبىن مۇوجە .

ب. پىشىيارى بەرزىرىنەوە پەلەي سەريازى دەكتات لە سەرەپەلەي (عرىف) بە پىتى پىتمايىھە كان و وە لە پىتىگە بەرپېرسانىيەوە .

ج- ھەلۋەشاندەوە گىتىبەستى دامەزراڭدىن .

د. گواستنەوە كارمەندان و سەريازان و ئەفسەرانى(رائىد تا ملازم) ناو بەرپىوه بەرایەتىيە كەيدا لە دەسەلاتى خۆى دەبىت وە لە پەلەي (مقدم) بۆ سەرەوە پىشىيار دەكتات بۆ بەرپېرسانى .

ه. رەوانە كەردى فەرمانبەران بۆ خانەنشىن بە پىتى ياساي خانەنشىنى كارپىتىكراو .

ماددهى پەنجاونۇ

أ. واژوو كەردىن لە سەر ھەر نوسراویك تايىھەت بە بەرپىوه بەرایەتى ھەماھەنگى و پەيوەندى لەلایەن بەرپىوه بەر دەبىت يان ئەو كەسى دەسەلاتى پىتەدەت .

ب. ئامادە كەردىن و بەرزىرىنەوە راپۇرتى بنكەكانى ھەماھەنگى ھاوېش بۆ وەزىز و خاونەن بېرىارە كان .

ج. ئامادەبۇون و بەشداربۇونى لە كار و كۆبۈنەوە و چالاكى وەزارەت لە كاتى پىويىست دا .

د. ھەماھەنگى لە گەل ئۆپەراسىونە كان سەبارت بە ئەفسەرانى (ارتىباط) لە نىوان وەزارەتى پىشىمەرگە و وەزارەتى بەرگىي عىراقدا .

ه. ئامادە كەردىن و دىيراساتى تايىھەتى بە شىۋەيەكى (خولە) بۆ بەرەو پىش بەردى ھەماھەنگى و پەيوەندىيە كان و وەزارەت لە گەل لايەنلى پەيوەندار .

و. پىدانى راوبۇچۇن (مشورات) بە جەنابى وەزىز سەبارت بە بەرەو پىش بەردى ھەماھەنگى و پەيوەندىيە كان و پەيوەندى كەردىن لە گەل سەرجەم بەرپىوه بەرایەتىيە كانى ناو وەزارەت بۆ بەرەو پىش بەردى كار و چالاكى وەزارەت .

ماددهى شەست

دەسەلاتى دارايىي ھەيدە بۆ راپەپاندى ئەرك و كاروبارى رۆژانەت تاڭو (٣,٠٠٠,٠٠٠) سىن مiliون دينار بۆ ھەر مانگىتكەن وە خەرج كەردى بە پىتى پىتمايىھە دارايىيە كان .

١٢ - ئاي تى (IT)

ماددهى شەست و يەك

أ- پىشخستنى وەزارەت لە بوارى زانىارىي تەكىنەلۇزىيە كان و گشتاندىنى و رېكخىستنى بوارى تەكىنەلۇزىيا .

ب- ئاگادارى ھەمو زانىاريەكان و بەشەكانى وەزارەتى پىشىمەرگە دەبىت و ھەماھەنگ ئەبىت لەگەل IT نەغۇمەنى وەزىران .

ج- ئىش و كارەكانى (IT) وە سەرىپەرشتى كەردى راستەوخۇ لە لايەن بەرىز وەزىرى پىشىمەرگە وە دەبىت .

ماددەي شەست و دۇو

دەسىلەتى دارايى ھەمە بۆ راپەپاندى ئەرك و كاروبارى پۇزانە تاكو (١,٠٠٠,٠٠٠) يەك ملىون دينار بۆ ھەر مانگىك وە خەرج كەردى بە پىتى پىتىمايىه دارايىكەن .

١٣- بەشى دلىيىايى جۈزى

ماددەي شەست و سى

بەرپرسە بەرامبەر جەنابى وەزىر فەرمان وەردەگەرىت لىتى .

١٤- نوسىنگەي تايىەتى وەزىر

ماددەي شەست و چوار

أ- وەرگەتنى نەو نوسراوانەي كە پەيوەندى بە وەزىرە وە ھەمە بۆ ئەنجام دانى كارى پىتىست .

ب- ئاراستە كەردى نەو نوسراوانەي كە پەيوەندى بە لايەنە كانى پەيوەندى دارە وە ھەمە بۆ جى بەجيىكەدنى .

ج- ئاراستە كەردى نوسراو بۆ ھەمو بەشەكانى وەزارەت كە لە لايەن وەزىرە وە دەربچىت .

د- ئەفسەران و پلەدارانى ھەلسۈرپا لە ناو نوسىنگە كەدا لە لايەن وەزىرە وە دىارى دەكەيت .

ماددەي شەست و پېنج :

دەسىلەتى دارايى بۆ راپەپاندى كارو بارى پۇزانە تاك و (٢,٠٠٠,٠٠) دوو ملىون دينار بۆ ھەر مانگىك وە

خەرج كەردى بە پىتى پىتىمايىه كەن .

١٥- سىكىتىرى وەزىر

ماددەي شەست و شەش :

أ- راپەپاندى ئەركە كانى تايىەتى وەزىر .

ب- پىتكەختىنى كاتەكانى مىوانەكانى وەزىر وە دانانى خشتىمى چاۋ پىنكەوتىن .

ج- رىتكەختىنى نوسىنگەي وەزىر لە رووى كارگىزىيە وە .

د- جى بەجيىكەدنى ھەئەركىتىكى تر كە وەزىر پىتى دەسپىتىت .

ھ- بەرپرسە لە پىرسىگەي ناوهەي وەزارەت وەپىتكەختىنى ئەوانەي دەيانەويت چاۋيان بە وەزىر بکەۋىت يان بە ئەركى

رەسمى سەردانى وەزىر دەكەن .

ماددهى شەست و حەوت :
دەستەلائى دارايى بۆ پاپەپاندى كارو بارى پۇزنانى تاكو (٢,٠٠٠,٠٠٠) دوو مiliون دينار بۆ هەر مانگىك وە خەرج كەرنى بەپىي پىنمايىه كان .

١٦- بەرىۋەبەرايەتى گشتى گىرىيەست و پېچەك گەدن و ئامادە گەدن و فرۇشىيارى
ماددهى شەست و ھەشت :

أ- پىتىدانى مۆلەتى ناسايى لە ناو ھەرىيى كوردىستانى عىراق بۆ ماوهى (٣٠) رۆژ بە مۇوچەي تەواو و ماوهى (٦٠) رۆژ بەبىي مۇوچە .

ب- پىشنىيارى بەرزكەرنەوەي پلهى سەربازى دەكتات لە سەرو پلهى (عريف) بەپىي پىنمايىه كان و وە لە پىتىگەي بەرپرسانىيەوە .

ج- ھەلۋەشاندەوەي گىرىيەستى دامەزراندن لە بەرىۋەبەرايەتىيە كەيدا .

د- گواستنەوەي كارمەندان و سەربازان و تەفسەرانى (راتند تا ملازم) ناو بەرىۋەبەرايەتىيە كەيدا لە دەستەلائى خۆى دەبىت وە لە پلهى (مقدم) بۆ سەرهەوە پىشنىياردەكتات بۆ بەرپرسانى .

ھ- رەوانە كەرنى فەرمابەران بۆ خانەنشىنى بەپىي ياساي خانەنشىنى كارپىتكراو .

ماددهى شەست و نۆ :

أ- پىكلاامكەرن و بلاۆكەرنەوەي لە رۇزئىنامە و گۇۋارەكانى ناوخۇ و دەرەوەدا تايىيەت بەئىش و كارى بەرىۋەبەرايەتىيە كەمىي بە مەرجىيەك لايەنى چەك و تەجهىزاتى سەربازى نە گىرىتەوە .

ب- دويارە كەرنەوەي راڭەياندەكانى كەمكەرنەوە (المناقصات) .

ج- وەرگرتى بېرىك پارە لە و كۆمپانىيائىنى كە بەشدارى كەمكەرنەوە دەكەن بەپىي پىنمايى و ئاگادارى بەرىۋەبەرايەتى ژمیرىيارى .

ماددهى حەفتا :

أ- واژوو كەرن لە سەر گىرىيەستەناوخۇيى و دەرەكىيەكان كە وەزارەت پىيەتەستىت پالپىشت بەو بېيارانەي كە ليىنەي گىرىيەست دەيىكتات ، ھەروەها واژوو كەرن لە لاي (دادنۇوس) بۆ ئەو مەبەستە .

ب- درېڭىزكەرنەوەي ، گىرىيەستەكان و (الأعتمادات) بۆ ماوهى ٣٠ رۆژ بە پىيەتەست دواي وەرگىتنى پاي لايەنى پەيوەندار .

ماددهى حەفتا و يەك :

أ- رەزامەندىدان بۆ سەرفىكەرن و دابەشكەرنى چەك و چەكى مەشق و تەقەمدەنلى سەربازى (تجەيزات العسكرية) بۆ پىشەمرەگەي كوردىستان بە رەزامەندى وەزىرى پىشەمرەگە .

ب- دەسەلات و رەزامەندى دان لەسەر درێژکردنەوەی (الأعتمادات) و (التجهيز) کردن بۆ ماوهى (٣) مانگ لە زیئر پۆشنايى پیویستى بۆ كەل و پەل و هەلومەرجى گرى بەست و مەرجەكانى ، وە رەچاوکردنى بەرژەوندى هەريمى كوردستان لەلاين گرى بەستكار به راپیشکردن لەگەل لايەنى خاوهن داوا .

ماددهى حەفتا و دوو

أ- بانگھېشتكەرنى نويىنەرى كۆمپانىا پىگاپىدرابەكان بۆ واژووکردنى گرىيەستەكان

ب- واژووکردنى گرى بەست بۆ كەل و پەلى سەرەكى و يەدەك بەپىى پەنمای ياساو ژمیرىيارى .

ج- واژووکردنى پىكەوتى زىادە و ھاوپىچى گرىيەستەكان كەپىشتر واژوو لەسەر كراوه لەلاين لايەنى پەيوەندار كە بېرى لە (١٠,٠٠٠) دە ملىتون دینار تىپەر نەكات .

ماددهى حەفتا و سى

أ- پىدانى نرخى تەواوى ئەو كەل و پەل و ئۆتۆمبىلانەى كە رەزامەندى وەزىرى پىشىمەرگە يان سەرۆكى ئەركانى لەسەر دەرىيت .

ب- رەزامەندى دان لەسەر رەتكەرنەوەي ئامادەكەرنى (التجهيز) كەلوپەل و پىداویستى سەربازى سەرەكى كە گرىيەستى لەسەر كراوه پاش وەرگەتنى راي لايەنى پەيوەندار و پشتگىرى كەنە كە نرخەكەي بەپىى پەنمایي ياساي ژمیرىيارى دىيارى دەكىيت .

ماددهى حەفتا و چوار :

دەسەلاتى دارايى هەيء بۆ راپەراندى نەرك و كاروبارى رۆژانەي تاكو (٥,٠٠٠) پىنج ملىتون دینار بۆ هەر مانگىيىك وە خەرج كەنە بەپىى پەنمایي دارايىيەكان .

١٧- بەرپىوه بەرایەتى تاكەكان و خۆبەخشەكان

ماددهى حەفتا و پىنج :

أ- پىدانى مۆلەتى ناسايى لە ناو ھەريمى كوردستانى عىراق بۆ ماوهى (٣٠) رۆژ بە مۇوچەي تەواو و ماوهى (٦٠) رۆژ بەبى مۇوچە .

ب- پىشىيارى بەرزكەرنەوەي پلەي سەربازى دەكات لە سەرو پلەي (عريف) بە پىى پەنمایيەكان و وە لە پىيگەي بەرپرسانىيەوە .

ج- هەلۋەشاندەنەوەي گرىيەستى دامەزراندن لە بەرپىوه بەرایەتىيەكەي .

د- گواستنەوەي كارمەندان و سەربازان و ئەفسەرانى (راتند تا ملازم) ناو بەرپىوه بەرایەتىيەكەيدا لە دەسەلاتى خۆى دەبىت وە لە پلەي (مقدم) بۆ سەرەوە پىشىيار دەكات بۆ بەرپرسانى .

ھـ- دەستەلەتى سزادانى دىسپلىنى ھەيدە بەسەر خۆيەشەكان و سەرىپىچىكاران لە كاتى ئەنعامدانى گىزەشىۋىنى و پابەندەبۇن بە دىسپلىنى سەربازى .

وـ- رەوانە كىرىدى فەرمانبەران بۆ خانەنشىنى بە پىيى ياساى خانەنشىنى كارپىتكراو .

ماددهى حەفتا و شەش :

أـ- وەرگىرنى پىشىمرگە لە سەرجمەم رېشەكانى (الصنوف) ھىزى پىشىمرگە و قوتابيانى خويىندكارە سەربازىەكان .

بـ- (إستخدام) بەكارخىتنى ئەفسەرى بىنكەئ خۆيەخشان لە فەرمانگەيە كەوه بۆ فەرمانگەيە كى تىر لە ھەمان بەپىوه بەرایەتى لە كاتى پىيوىستدا .

ماددهى حەفتا و حەوت :

أـ- دووبارە كىرىدەنەوە پىشكىنى پىزىشىكى .

بـ- ئامادە كىرىدى ئەدو كەسانەي گومانيان لىتە كەيت لە راستى و دروستى دۆسيە كەى و رەوانە كىرىدەنەوە بۆ ليكۈلىنەوە .

ماددهى حەفتا و ھەشت :

أـ- خەرجىرىدى (٥٠٠,٠٠٠) پىنچ سەد هەزار دينار زىاتر نەبىي وەك كرىي بۆ گواستنەوە پىشىمرگە بۆ يەكە كانيان .

بـ- دەستەلەتى دارايى ھەيدە بۆ راپەراندى ئەرك و كاروبارى رۆزىانە تاكو (٥,٠٠٠,٠٠٠) پىنچ ملىون دينار بۆ ھەرمانگىيىك وە خەرج كىرىدى بە پىيى پىنمايمە دارايىەكان .

تـ- دەستەلەتى دارايى تاكو (٥٠٠,٠٠٠) پىنچ سەد هەزار دينار ھەر مانگىيىك بۆ ھەرييەك لە بىنكەكانى خۆيەخشى لە پارىزىگا كانى ھەرىم و خەرجىرىدىان بەپىيى پىنمايمە دارايىەكان .

١٨- بەپىوه بەرایەتى گشتى خانەنشىنى پىشىمرگە و چاودىتى خاودەن پىتاويسىتىيە تايىبەتىيەكان ھەلەستى بە راپەراندى سەرجمەم ئىش و كارەكانى خانەنشىنى پىشىمرگە و كەم ئەندامان بە پىيى ياساى كارپىتكراو

ماددهى حەفتا و نۇ :

أـ- پىتىدانى مۇلەتى ناسايى لە ناو ھەرىمى كوردىستان بۆ ماوهى (٣٠) رۆژ بە مۇوچەتى تەواو و ماوهى (٦٠) رۆژ بەبىي مۇوچە .

بـ- پىشىيارى بەرزىرىدىنەوە پلەي سەربازى دەكت لە سەرو پلەي (عرىف) بە پىيى پىنمايمە كان و وە لەرىتىگە بەرسانىيەوە .

پـ- پىشىيارى بەرزىرىدىنەوە پلە بەپىيى دروست بۇونى بۇشايى (میلاکات) .

دـ- پىشىيارى دامەزراىندن بۆ پەپەنەوە میلاکات .

هـ گـواـسـتـنـهـ وـهـ کـارـمـهـ نـدانـ وـ سـهـ رـبـازـانـ وـ ثـهـ فـسـهـ رـانـیـ (ـ رـاـنـدـ تـاـ مـلـازـمـ)ـ نـاوـ بـهـ پـرـیـوـهـ بـهـ رـایـهـ تـیـهـ کـهـ یـداـ لـهـ دـهـ سـهـ لـاـتـیـ خـوـیـ دـهـ بـیـتـ وـهـ لـهـ پـلـهـ (ـ مـقـدـمـ)ـ بـوـ سـهـ رـهـوـهـ پـیـشـنـیـارـ دـهـ کـاتـ بـوـ بـهـ رـیـسـانـیـ .

مـادـدـهـیـ هـهـشـتـاـ :

پـیـشـنـیـارـ وـ دـیـارـیـکـرـدنـیـ ثـهـ کـهـ سـانـهـیـ کـهـ پـیـوـیـسـتـیـانـ بـهـ چـارـهـ سـهـ هـدـیـهـ بـوـ دـهـ رـهـوـهـ هـرـیـمـ لـهـ خـانـهـ نـشـینـیـ پـیـشـمـدـرـگـهـ کـهـ خـاـوـهـنـ پـیـداـوـیـسـتـیـهـ تـایـبـهـ تـیـهـ کـانـ بـهـ پـیـتـیـ بـرـیـارـیـ لـیـزـنـهـ پـزـیـشـکـیـ تـایـبـهـتـ .

مـادـدـهـیـ هـهـشـتـاـ وـ یـهـكـ :

- أـ سـرـفـ کـرـدنـیـ خـرـجـیـ خـرـجـیـ کـانـ بـهـ پـرـیـوـهـ بـهـ رـایـهـ تـیـهـ لـهـ سـنـورـیـ دـهـ سـهـ لـاـتـیـ دـارـایـیـ وـ رـیـنـمـایـیـ دـارـایـیـ کـانـ .
- بـ دـهـ سـهـ لـاـتـیـ دـارـایـیـ هـدـیـهـ بـوـ رـاـپـهـ رـانـدـنـیـ ثـهـ رـکـ وـ کـارـوـبـارـیـ رـوـژـانـمـیـ تـاـکـوـ (ـ ٦,٠٠٠,٠٠٠ـ)ـ شـهـشـ مـلـیـوـنـ بـوـ هـمـرـ مـانـگـیـکـ وـ خـمـرـجـکـرـدنـیـ بـهـ پـیـتـیـ رـیـنـمـایـیـ دـارـایـیـ کـانـ .
- جـ دـهـ سـهـ لـاـتـیـ دـارـایـیـ تـاـکـوـ (ـ ٥,٠٠٠ـ)ـ پـیـنـجـ سـهـ دـهـ هـزـارـ دـيـنـارـ هـمـرـمـانـگـیـکـ بـوـ هـمـرـیـهـ کـهـ لـهـ بـهـ پـرـیـوـهـ بـهـ رـایـهـ تـیـهـ لـهـ بـهـ پـارـیـزـگـاـکـانـیـ هـمـرـیـمـ وـ خـرـجـ کـرـدنـیـ بـهـ پـیـتـیـ رـیـنـمـایـیـ دـارـایـیـ کـانـ .

مـادـدـهـیـ هـهـشـتـاـ وـ دـوـوـ :

- أـ پـیـشـنـیـارـ وـ دـهـسـتـیـشـانـکـرـدنـیـ پـلـهـیـ خـانـهـ نـشـینـیـ بـهـ پـیـتـیـ يـاسـایـ خـانـهـ نـشـینـیـ کـارـپـیـتـکـراـوـ جـگـهـ لـمـوانـمـیـ کـهـ بـهـ فـرـمـانـیـ سـهـرـوـکـایـهـ تـیـ دـامـهـ زـراـونـ .
- بـ خـانـهـ نـشـینـیـ پـیـشـمـدـرـگـهـ وـ خـاـوـهـنـ پـیـداـوـیـسـتـیـ تـایـبـهـتـ بـهـ پـلـهـیـ تـهـ فـسـهـرـ بـهـ سـهـ رـهـوـهـ بـهـ فـرـمـانـیـ وـ هـزـارـیـ دـهـبـیـ .
- جـ رـهـوـانـهـ کـرـدنـیـ فـرـمـانـبـهـرـانـ بـوـ خـانـهـ نـشـینـیـ بـهـ پـیـتـیـ يـاسـایـ خـانـهـ نـشـینـیـ کـارـپـیـتـکـراـوـ .

مـادـدـهـیـ هـهـشـتـاـ وـ سـ :

دـرـوـسـتـکـرـدنـیـ پـهـیـوـندـیـ لـهـ گـهـلـ رـیـتـکـخـراـوـ وـ کـۆـمـهـلـهـ حـکـومـیـ وـ نـاـحـکـومـیـهـ کـانـیـ عـیـرـاقـ وـ جـیـهـانـ بـهـ مـهـبـهـتـیـ سـودـیـ پـیـشـمـدـرـگـهـیـ خـانـهـ نـشـینـ وـ خـاـوـهـنـ پـیـداـوـیـسـتـیـ تـایـبـهـ تـیـهـ کـانـ بـهـ نـاـگـاـدـارـیـ وـ هـزـارـهـتـ .

مـادـدـهـیـ هـهـشـتـاـ وـ چـوارـ :

دـاـواـکـرـدنـیـ زـاتـیـارـیـ بـهـ خـزـمـدـتـ وـ پـلـهـ وـ شـوـیـنـ وـ یـهـ کـهـ کـهـیـ کـهـ خـزـمـهـتـیـ تـیـداـ کـرـدـوـوـهـ لـهـوـ یـهـ کـهـ وـ لـایـنـانـمـیـ کـهـ پـهـیـونـدـارـانـ بـهـ پـیـشـمـدـرـگـهـ لـهـ دـهـ رـهـوـهـیـ وـ هـزـارـهـتـیـ پـیـشـمـدـرـگـهـ .

مـادـدـهـیـ هـهـشـتـاـ وـ پـیـنـجـ :

بـهـ پـرـیـوـهـ بـهـ رـایـهـ تـیـهـ کـانـ ثـهـ وـ بـرـیـارـ وـ رـاـسـپـارـدـانـهـ جـیـبـهـ جـیـ جـیـ دـهـ کـمـنـ کـهـ لـهـ وـ هـزـارـهـتـ وـ بـهـ پـرـیـوـهـ بـهـ رـایـهـ تـیـهـ گـشـتـیـ دـهـ دـهـ چـیـتـ وـ نـاـسـانـکـارـیـ دـهـ کـمـنـ .

۱۹ - بەپیوەبەرایەتى گشتى فەرمانگەي ياسايى

ماددهى هەشتا و شەش :

أ- پىتدانى مۆلەتى ناسايى لە ناو ھەريئى كورستان بۇ ماوهى (۳۰) رۆژ بە مووجەتى تەواو و ماوهى (۶۰) رۆزىبىن مۇوجە .

ب- پىشىيارى بەرزىرىنەوە پلهى سەربازى دەكت لە سەرەپلەي (عرىف) بە پىيى پىشىيارى كان و وە لە پىيگە بەرسانىيەوە .

ج- گواستنەوەي كارمندان و سەربازان و ئەفسەرانى (ملازم تا رائىد) ناو بەپیوەبەرایەتىيە كەيدا لە دەسلاتى خۆى دەبىت وە لە پلهى (مقدم) بۇ سەرەوە پىشىيار دەكت بۇ بەرسانى .

د- پەوانە كىرىدىنى كارمندانى بەپیوەبەرایەتىيە كە بۇ خانەنشىنى بە پىيى ياساي خانەنشىنى كارپىتىراو .

ه- پەسندىرىنى ئەو گىرىبەستانە كە لە وزارەت ئەنجام دەدرىن .

ماددهى هەشتا و حەوت :

أ- بەرزىرىنەوەي دەعوا بۇ بەردەم دادگاي مەدەنلىقى و بەدەستەتىنەن مافى وزارەت وەلبىزادەنی پارىزەران و بەرگرىلىتى و واژۇو كىرىدىن لە سەر بىرىكارىنامە تايىيەت بەوان .

ب- ھەستان بە پىپاگەياندىنى ياسايى و پازىيۇون لە سەر جىېبەجى كەنەنە دەستگىرەن و پاگىرەن دەبارەت بە ئامادە كىرىدىنى سەربازان لە بەردەم دادگاكان جىېبەجى كەنەنە دەستگىرەن و دواخستنە داوايىي بە پىيى حوكىمەكانى ياسايى پىپاگەياندىنى ياسايى سەربازى كارپىتىراو .

ج- گواستنەوەي داوا لە مەحکەمەي سەربازى بۇ مەحکەمەيە كى ترى سەربازى .

ماددهى هەشتا و ھەشت :

أ- پىشىيارى كەنەنە ئەفسەرانى ياسايى و ئەفسەران كە ھەلگرى بىۋانامە ياسان بۇ پايىھى ئەندامانى دادگا و بەھەماھەنگى لەگەل بەپیوەبەرى ئىدارە ئەفسەران و رەزامەندى ئەمیندارى گشتى .

ب- پىشكەشكەنە ئەۋىزى ياسايى و سەبارەت بە كىشە ياسايەكان لە نىوان دادگا سەربازىيەكان رەئى فەرمانگەي ياسايى يەكلاكمەرەوە دەبىت .

ماددهى هەشتا و نۇ :

أ- ئامادە كەنەنە پېۋەزە ياسا و پىساكانى و پىشىيارى گۈرانكارى بۇ پېۋەزە ياساكان .

ب- پىپاگەياندىنى فەرمانەكانى پەيوەندى دار بە جىېبەجى كەنەنە ياسا و پىساكان و سەرپەرشتى كەنەنە و بەپیوەچۈونى گشتاندنى ياسا و رىساكان .

د- وردىيىنى لە كارى ئەنجومەنلىقى لىكۆزلىنەوە كان .

ماددهى نهودت :

چاودىرى كردنى بىرپىوه بەرايەتى فەرمانگە كانى ياسايى و ئاراستە كردىيان .

ماددهى نهودت و يەك

نوينەرايەتى كردنى وەزارەت لە پرووبەرپۇنەوە ئەو كىشە ياسايانە پرووبەر دەبىتەوە يان ئەو داوا ياسايانە لەسەر وەزارەت تۆمار دەكىيت .

ماددهى نهودت و دۇو

دەسەلاتى دارايى هەمە بۆ راپەرپاندى ئەرك و كاروبارى پۇزانە تاكو (٥,٠٠٠,٠٠٠) پىنج ملىون دينار بۆ ھەر مانگىيەك و خەرجىرىنى بە پىتى پەتىمايمە دارايىەكان .

ماددهى نهودت و سى

بەشدارى كردن لە ھەموو لېژنە كانى وەزارەتى پىشىمەرگە كە پىويست بکاتىيىدابن .

٢٠. دادگای تەمیيىزى سەربازى**ماددهى نهودت و چوار .**

أ. بالاترین دەسەلاتى دادورى سەربازى لە ناو پىشىمەرگە كوردىستاندا و ھىچ دەسەلاتىك نىھە لە سەررووى تەنها ياسا نەبىت و ئەركى ووردىيى كردنى ئەو بېيارانە كە لە دادگا سەربازىيەكانى وەزارەتى پىشىمەرگە دەردەچن .

ب. دادگای تەمیيىزى سەربازى پىنگىدەھىنرىت بە بېيارى فەرماندە گشتى پىشىمەرگە كوردىستان لەسەر پىشىيارى وەزارەت .

ج. ھەرييەك لە دوو دەستەيە دادەنيشن بە فەرمانى سەرۆكى دادگای تەمیيىز و بە سەرۆكايەتى جىڭرى دادگاو دووان لە ئەندامانى دادگا و بېيارەكان بە كۆك بۇون دەردەچن :

يەكەم : دەستەي تايىھەقەندىيەتى يەك : كارى ئەم دەستەيە چاۋ پىخساندنه و ووردىيى كردنى ئەو بېيارانە كە لە دادگا سەربازىيەكان دەردەچن بە پىتى بېرىگە كانى ياساي سزادانى سەربازى كار پىتكراو .

دووەم : دەستەي تايىھەقەندىيەتى دوو : كارى ئەم دەستەيە چاۋ پىداخساندنه و ووردىيى كردنى ئەو بېيارانە كە لە دادگا سەربازىيەكان دەردەچن بە پىتى بېرىگە ياساسزايىەكانى تر .

ماددهى نهودت و پىنج

أ. دانىشتىنە كانى دەستەي گشتى دادگای تەمیيىزى سەربازى بە ئاماذه بۇونى سەرۆكى دادگا و ئەندامىيەتى ھەردوو جىڭرىگە كەمە ئەندامىيەتى ئەندامە جىڭىرەكان .

ب. دەستەي گشتى دادگای تەمیيىزى سەربازى لەم كاتانەدا بېيار بە كۆك بۇون يان زۇرىنە دەدات :
يەكەم : بېيارى لە سىتدارەدان (الأعدام) .

دووەم : ئەو دۆسىيانە كە ناكۆكى لە سدرە لەلايەن دەستەي تايىھەقەندەكان .

سیّم : دوسيه‌ي دوباره کردنوه‌ي دادگایي .

چوارم : ثو دوسيانه‌ي که دادگا بپيار ده‌دات به پيشکهش کردنی بز ده‌سته‌ي گشتی دادگا .

مداده‌ي نهودت و شهش

أ. پيداني مؤله‌تى ناسابي له ناو همريم بز ماوه‌ي (۳۰) روز به موجه‌ي ته‌واو و ماوه‌ي (۶۰) روز به‌بئ موجه .

ب. پيشنياری به‌رژکردنوه‌ي پله‌ي سه‌ريازی ده‌كات له سه‌روو پله‌ي (عريف) به پئی رينمايه‌كان و و له ریگه‌ي به‌پرسانیه‌وه .

ج. گواستنه‌وه‌ي کارمه‌ندان و سه‌ريازان و ئه‌فسه‌رانى (رائند تا ملازم) ناو به‌ريوه‌به‌راي‌تىه‌كه‌يدا له ده‌سلا‌تى خۆي ده‌بیت و له پله‌ي (مقدم) بز سه‌ره‌وه پيشنيار ده‌كات بز به‌پرسانی .

د. به‌ريکردنی فه‌مانبه‌ران له ناو همریمي کوردستانى عيراق بز جىبه جىتكردنی ئەركى فرمى .

ه. رهوانه کردنی فه‌مانبه‌ران و ئه‌فسه‌ران بز خانه‌نشينى به پئی ياساي خانه‌نشينى کارپيکراو .

و. هەلۋەشاندنه‌وه‌ي گرىتىه‌ستى دامه‌زراندن .

مداده‌ي نهودت و حه‌وت

ده‌سلا‌تى دارايى هئيye بز پاپه‌راندلى ئەرك و کاروباري رۆزانه‌ي تاكو (۵,۰۰۰,۰۰۰) پىنج ملىون ديناريق هەر مانگىيىك و خەرجىردنى به پئی رينمايه دارايىه‌كان .

٢١. دادگا هەميسەيىه سه‌ريازىيە‌كان .

مداده‌ي نهودت و هه‌شت

أ. پيشنياری به‌رژکردنوه‌ي پله‌ي سه‌ريازى ده‌كات له سه‌روو پله‌ي (ن.ع) به پئی رينمايه‌كان و و له ریگه‌ي به‌پرسانیه‌وه .

ب. پيشنياری گواستنه‌وه‌ي کارمه‌ندان و سه‌ريازان و ئه‌فسه‌رانى ده‌كات بز سه‌روو خۆي .

ج. پيداني مؤله‌تى ناسابي له ناو همریمي کوردستان بز ماوه‌ي (۳۰) روز به موجه‌ي ته‌واو و ماوه‌ي (۶۰) روز به‌بئ موجه .

مداده‌ي نهودت و نۇ

أ. دادگا سه‌ريازىيە‌كان به‌پيارى فه‌مانده‌ي گشتى پيشمه‌رگه پىنكده‌ھېنرېت و کارى بپيار دانه لەو دوسيانه‌ي کە رهوانه ده‌كريت بؤيان لەلايەنى پەيوەندار به پئی ياساي سزادانى سه‌ريازى و ياساي بندما دادبىنە سزاپىيە‌كاني كارپيکراو .

ب. بپياره‌كانى دادگا سه‌ريازىيە‌كان مل كەچه بز ووردىبىنى كدن و پىداچوونوه لەلايەن دادگا تەمپىزى سه‌ريازى هەریمىي کوردستان .

ماددهى سەد

ھەر دادگایىكى سەربازى دەسەلاتى دارايىي ھەيدى بۆ راپەراندى نەرك و كاروبارى رۆژانەي تاكو (٣,٥٠٠,٠٠٠) سى مiliون و پىنج سەد هەزار دينار بۆ ھەر مانگىك وە خەرج كەدنى بە پىتى رىنمايىه دارايىيەكان .

٢٢. بەرپىوه بەرايەتى گشتى پاگەياندن و رۆشنبىرى ھۆشيارى نىشتمانى .

ماددهى سەد و يەك

أ. پىتىدانى مۆلەتى ناسايى لە ناو ھەريئى كوردستانى عىراق بۆ ماوهى (٣٠) رۆز بە مۇوچەتى تەواو و ماوهى (٦٠) رۆز بەبىي مۇوچە .

ب. پىشنىيارى بەرز كەدنەوهى پلهى سەربازى دەكتات لە سەرو پلهى (عريف) بە پىتى رىنمايىه كان و وە لە رىتگەتى بەرپىسانىيەوه .

ج. ھەلۋەشاندنهوهى گرىيەستى دامەزراندن لە بەرپىوه بەرايەتىيە كەيدا .

د. گواستنەوهى كارمەندان و سەربازان و ئەفسەرانى (ملازم تا راند) ناو بەرپىوه بەرايەتىيە كەيدا لە دەسەلاتى خۆى دەبىت وە لە پلهى (مقدم) بۆ سەرەوه پىشنىيار دەكتات بۆ بەرپىسانى .

ھ. رەوانە كەرنى فەرمانبەران بۆ خانەشىنىي بەپىتى ياساي خانەشىنىي كارپىتکراو .

ماددهى سەد و دوو

أ. ئامادە كەرنى بەرnamە رۆشنبىرى و نىشتمانى بە مەبەستى ھۆشيار كەرنى پىشىمەرگە بە ئىنتىمائى نىشتمانى بە رەزامەندنى وەزىز .

ب. دەركەرنى گۆفارىتكە گۆزارشت لە خەبات و تىكۆشانى پىشىمەرگە و مىئۇرو سەرۇوهريە كانى بکات .

ج. سازدانى كۆپ و كۆبونەوهى يەكە كانى پىشىمەرگە بە مەبەستى ھۆشيار كەرنەوهى .

د. كەرنەوهى خولى نەھىيەتنى نەخويىندهوارى و خولى كۆمپيوتر .

ھ. ئامادە كەرنى بەرnamە يەكى تەلەفزيونى تايىھت بە پىشىمەرگە كوردستان ھەفتانە گۆزارشت لە سياستى گشتى وەزارەت بکات .

و. پىتكەستنى كۆنگەرەي رۆژنامەوانى و گواستنەوهى چالاكيە كانى وەزارەت و يەكە سەربازىيە كان بە پەچاوكەرنى تايىھتەندىيەتى وەزارەت .

ز. دامەزراندى سايىتىكى تايىھت بە وەزارەتى پىشىمەرگە .

ح. پىشكەش كەرنى بەرnamە رادىيەتى تايىھت بە پىشىمەرگە كوردستان .

ك. سازدان و سەرپەرشتى كەرنى پىرپەسمى ياد و بۇنە نىشتمانىي فەرمىيە كان .

ل. بەدواچۇون و چاودىرى كەرنى راگەياندنه كان بە گشتى و پىرراگەياندنى وەزىزى پىشىمەرگە لە ھەوالىنىكى تايىھت بە پىشىمەرگە ئەدۋىش لە پىتگاي (أنسات) گۈئى ھەلخىستن .

م. كەرنەوهى كەتىپخانەيەكى تايىھت بە زانىيارى و ھۆشيارى سەربازى .

ماددهى سەد و سى

پىشىيار كىرىنى ووتەبىزى فەرمى وەزارەت بە رەزامەندى وەزىز .

ماددهى سەد و چوار

أ. بەرپىوهبەرايەتى گشتى راگەياندىن و ھۆشىارى دەنگ و رەنگى وەزارەتى پىشىمرەگە دەبىت و نامانجى گەياندىن بۇچۇونەكانى وەزارەتى پىشىمرەگە و تاكە سەرچاوهى پەيوەندى كىرىن دەبىت بۇ دەزگاكانى راگەياندىن و پاي گشتى.

ب. دەسەلاتى دارايى ھەمە بۇ راپەراندىن نەرك و كاروبارى رۆزانى تاكو (٤,٠٠٠,٠٠٠) چوار مiliون دينار بۇ ھەر مانگىك و خەرج كىرىنى بە پىتى رېتىمايسە دارايىه كان .

٢٣. بەرپىوهبەرايەتى گشتى بۈودجە و بەرنامىكەن (ژمیرىيارى سەربازى) .

ماددهى سەد و پىنج

أ. پىدانى مۆلەتى ئاسايى لە ناو ھەريمى كوردىستانى عىراق بۇ ماوهى (٣٠) رۆژ بە مۇوچەتى تەواو و ماوهى (٦٠) رۆژ بەبى مۇوچە .

ب. پىشىيارى بەرز كىردنەوهى پلەي سەربازى دەكتات لە سەرو پلەي (عرىف) بە پىتى رېتىمايسە كان و وە لە رىيگە بەرپىسانىيە وە .

ج. ھەلۋەشاندنهوهى گرىيەستى دامەزراىدىن لە بەرپىوهبەرايەتىيە كەيدا .

د. گواستنەوهى كارمەندان و سەربازان و ئەفسەرلەنەن (ملازم تا راند) ناو بەرپىوهبەرايەتىيە كەيدا لە دەسەلاتى خۆى دەبىت وە لە پلەي (مقدم) بۇ سەرەوەپىشىيار دەكتات بۇ بەرپىسانى .

ه. رەوانە كىرىنى فەرمانبەرلەن بۇ خانەنشىنىي بە پىتى ياساي خانەنشىنى كارپىيەكراو .

ماددهى سەد و شەش

أ. سېپىنەوهى ئەو كەلۋەلانەي كە نرخە كانىيان لە (١٠,٠٠٠,٠٠٠) دەمليون دينار زىاتر نەبىت بۇ ھەر جارىيەك پاش رەزامەندى وەزىز و بە ئاگادارى مىرىي وەزارەت .

ب. سېپىنەوهى نرخى چەكى قورس و كەلو پەلى تايىبەت بە وەزارەتى پىشىمرەگە كەدون دەبىت يان تىڭىدەچىت لە كاتى خزمەتدا نرخە كەي ھەرچەند بىت پاش فەرمانى وەزىز .

ج. رەزامەندىدان لە سەرپىدانى نرخى ئەو كەمۇكۈپىانەي لە ئەغۇومەنلىيەنە كەمەنەنەن (مجلس التحقيق) دىيارى دەكتات بە خەرج كىرىنى بۇ خەزىنەي سەربازى پاش سەلماندىن لە دەست تىدانەبۇون و كەمەنەنەنەنەن لە بەكارھەتنانى لەلایەن بەكارھەتنەرە كەوە لە (٢,٠٠٠,٠٠) دوو مiliون دينار زىاتر نەبىت .

د. سرینهوهى ھەممو قەرز و سوودەكانى دەولەت كە لە ئەستۆي (شەھيد) دايىھ لە رۆزى شەھيد بۇونىھەو.

ھ. پىكىرىدىنەوهى (التسوية) نەو قەرزانەى كە بە رەزامەندى يان دادگايى كە بە بەش بەش (تقسيط) دەدرىئىدەوە بە وزارەت و ئەگەر لە بېرى (١٠,٠٠٠,٠٠٠) دەملىيون دينار زىاتر بۇ دەبىت رەزامەندى وزارەتى دارايى وەربىگىرى.

و. دەسەلاتى دارايى ھەيدى بۇ راپەراندى ئەرك وكاروبارى رۆژانەى تاكو (٥,٠٠٠,٠٠٠) پىتىنج مليون دينار بۇ ھەر مانگىتك و خەرج كەرنى بە پىيى پىنمايمە دارايىە كان.

ماددهى سەد و حەوت

أ. زىياد كەرنى نەسىريە ئاسايى دواى وەرگرتنى رەزامەندى.

ب. خەرج كەرنى ليستى دەرمالەمى سەفر كەرن و ئىفاد بە شىۋوهى كى رەها.

ج. خەرج كەرنى ئەو بېر پارانەى كە پىنگەمى پىتىراوە بە پىيى ياسا و پىتسا و پىنمايمە كان يان ئەم كەسمى لە بەرپىوه بەرایەتىيە كە دەسەلاتىيەتىيە كە پىتىددات بە بىي گەرپانەو بۇ وەزىر جىڭە لەو بابەتەنەى كە پەيوەستە بە نەخى گۈرىپەست و پىكەوتە دارايىە كان.

د. خەرج كەرنى پىشىنە بە پىيى پىساكان و پىنمايمە دارايىە كان كە لە وزارەتى دارايى پىنگەمى پىتىراوە لە ھەممو كاتىكدا يان ئەم كەسمى لە بەرپىوه بەرایەتىيە كە دەسەلاتىيەتىيە كە پىتىددات.

ماددهى سەد و ھەشت

أ. پىتىدانى بېرى ئەم پارانەى كەلەلايمە دادگاوه لەسەر وزارەت دەردەچىت پاش بە دەست ھىننانى جىنگىر بۇونى كۆتايى بېپىارە كە دىيارى كەرنى لەلايمە بەرپىوه بەرایەتى گشتى ياسايى و بە پىيى ياسا و پىساكانى كار پىتىراو.

ب. رەزامەندى دان لەسەر گواستنەو (المناقلة) بۇ ئەم كەلۈپەلانەى لە ھەمان پۆلدا دىيارى كراوه بە مەبەستى دابىنكردنى تونانى ئەم خەرجىيانەى كە پىتىويستە بەرىتىت (مستحقة الأداء).

ماددهى سەد و نۆ

أ. پەيوەندى كەرن و ھەماھەنگى بە وزارەتى دارايى بۇ ھەموار كەرنى مىلاكاتى فەرمانبەرانى وزارەت و (مستخدمىن محلىيەن) و (ملحقيات العسكرية).

ب. بەرپىوه بەرایەتى گشتى بودجه و بەرناامە كان (زميريارى سەربازى) بەرپرسە لە سەر جىبە جىتكەنلى فەرمانە دارايىە كان بە پىيى ئەم دەسەلاتە دارايىانەى دراوه بە هەرىيەك لە بەرپىوه بەرایەتى و فەرمانگە دامودەزگاكانى وزارەتى پىشىمەرگە.

ماددهى سەد و دە

وازۇو كردن لە سەرھەموو نوسراویتىكى تايىبەت بە كاروبىارى دارايى لە شىيە (شىك) بە پىتى پىنمايمە دارايىمە كان.

٢٤. بەرپىوه بەرایەتى ئىش و كارى پزىشىكى**ماددهى سەد و يانزە**

أ. پىتدانى مۆلەتى ئاسابىي لەناو ھەريئى عىراق بۆ ماوەي (٣٠) رۆژ بە مۇوچە تەواو وە ماوەي (٦٠) رۆز بەبىي مۇوچە.

ب. پىشىيارى بەرزىكەنەوەي پلەي سەربازى دەكتات لە سەرو پلەي (عرىف) بە پىتى پىنمايمە كان و وە لە پىنگەي بەرپىسانىيەوە.

ج. ھەلۇشاندىنەوەي گۈيىھەستى دامەزاندىن لە بەرپىوه بەرایەتىيە كەيدا.

د. گواستنەوەي كارمەندان و سەربازان و ئەفسەرانى (ملازم تا رائىد) ناو بەرپىوه بەرایەتىيە كەيدا لە دەسەلاتى خۆى دەبىت وە لە پلەي (مقدم) بۆ سەرەوە پىشىيار دەكتات بۆ بەرپىسانى.

ه. رەوانە كردى فەرمانبەران بۆ خانەنىشىن بە پىتى ياساي خانەنىشىنى كارپىكراو.

و. بەكارخىستنى ئەفسەرانى پزىشىك لە كاتى پىيوىستدا.

ماددهى سەد و دوانزە

أ. خەرجىرىنى نەرخى ئەو كەلوپەلە پزىشىكىيانە كە پىيوىستە بۆ نەخۆشخانە كانى وەزارەت و پىشىمەرگەي كوردىستان لەلایەن لىيېنەيە كى ھاوبەش لە رېشتى (صنفى طبابة) وە بەرپىوه بەرایەتىيە پەيوەندىدارە كان.

ب. كېپىنى كەلوپەلە پزىشىكى و دەرمان و ئامىرى پزىشىكى لەلایەن لىيېنەيە كى تايىبەت بۆ ئەو كارە پىتكە دەھىنرەت مانگانە بە پىتى پىداویسىتىيە كانيان و پىنمايمە دارايى.

ج. دەسەلاتى دارايى ھەديە بۆ راپەپاندى ئەرك و كاروبىارى پۇزانە تاكو (٣,٠٠٠,٠٠٠) سى مiliون دينار بۆ ھەر مانگىك وە خەرج كردى بە پىتى پىنمايمە دارايىمە كان.

ماددهى سەد و سىبانزە

أ. فرىدانى دەرمانى بەسەرچوو پالپىشت بە بېپىارى لىيېنە كە پىيوىستە نويىنەر ئەمىرىيارى ئەندام بىت و پشتگىرى ئەو فرىدانە بکات وە هىچ جۆرە پشت گوئى خستىنەك نەبوىيەتە ھۆى خراب بۇونى دواي پىتكەھىنانى لىيېنەي تايىبەت.

ب. فرىدانى ئامىرى كەمل و پەلى پزىشىكى و دابەزاندىنى لە ئەستۆ بە تەواوى پالپىشت بە بېپىارى لىيېنە كە پىيوىستە نويىنەر ئەمىرىيارى ئەندام بىت و پشتگىرى ئەو فرىدانە بکات وە هىچ جۆرە پشت گوئى خستىنەك نەبوىيەتە ھۆى خراب بۇونى وە لىيېنەي تايىبەتى بۆ دىيارى بىرىت.

ماددهى سەد و چوارده

- أ. داواكىرىنى ئۆتۈمبىلى تايىبەت بۇ گواستنەوەي دەرمان و كەل و پەلى پزىشکى لە شويىنيك بۇ شويىنيكى تر.
ب. دابىن كىرىنى ھەمو پىتىداویستى نەخۆشخانەكان و ئۆتۈمبىلى فرياكەوتىنى نوى بۇ يەك سەربازىيەكان .

ماددهى سەد و پانزه

- أ. درېژ كىردنەوەي ماوهى چارەسەر كردن بۇ ماوهى (١٥) رۆژ تەنها يەك جار.
ب. پىتكەيتانى ليژنەي پزىشکى ھەميشەيى بۇ چاودىرى نەخۆش و كەم ئەندامانى پىشىمىرگە و بىپاردان لەسەر چۆنیەتى چارەسەر كردىيان لە ناوەوەي ھەرىم يان خانەنشىن كردىيان بە پىي رېنمايى .

٢٥. بەرپىوه بەرايەتى پلان دانان و پەرهەپىدان و نويىكىردنەوە و رېكخىستن

ماددهى سەد و شانزه

- أ. پىتىدانى مۆلەتى ناسايى لەناو ھەرىمى كوردىستانى عىراق بۇ ماوهى (٣٠) رۆژ بە مۇوچەي تەواو وەماوهى (٦٠) رۆژ بەبىي مۇوچە .

ب. پىشىيارى بەرزكىردنەوەي پلهى سەربازى دەكات لە سەرو پلهى (عرىف) بە پىي رېنمايى كان و وە لە رېگەي بەرسانىيەوە .

ج. ھەلۋەشاندەوەي گىرىيەستى دامەزراىدىن لە بەرپىوه بەرايەتىيە كەيدا .

- د. گواستنەوەي كارمەندان و سەربازان و ئەفسەرانى (ملازم تا راند) ناو بەرپىوه بەرايەتىيە كەيدا لە دەسەلاتى خۆى دەبىت وە لە پلهى (مقدم) بۇ سەرەوە پىشىيار دەكات بۇ بەرسانى .

ھ. پلان دانان بۇ رەوانە كردىنى هيىز بە پىيوىستى ئۆپەراسىيون .

ماددهى سەد و حەقىدە

- أ. ئامادە كردن و پلان و كرانەوە بۇ هيىزە كان بەپىي ناوجەكانى ھەرىم و سروشتى ئۆپەراسىيونە كان .
ب. ئامادە كردىنى پىيلانى (ھەرىم) بۇ ئىستا و داھاتو بۇ جەنگ و رووبەررو بۇونەوەي دوزمن .
ج. ئامادە كارى بۇ پاپۇرتى ھەلۋىتىست وەرگەتن لە ئىتىر پۇشنانى ئەركى سەربازى ئىستا و داھاتو بە پىي پىيوىستى ئۆپەراسىيونە كان .
د. ئامادە كردىنى ئامارىك بۇ (اشخاص / اسلحە/ آليات) ناو وەزارەتى پىشىمىرگە .

ماددهى سەد و ھەئىدە

- أ. بەشدارى كردن لەگەل ليژنە ھاوبەشە كانى بەرپىوه بەرايەتى جموجۇلى سەربازى و بەرپىوه بەرايەتى ھەوالىڭرى سەربازى كە تايىبەتە بە ئەركى پىشىمىرگە .
ب. ووردىينى جىتبە جىتكەرنى پلانى سەربازى بە بەردەوام .

ج. پىشکەش كردنى راۋ بۇ چۈون بۇ سەرروو خۆى لەوهى كە پەيوەندىدار بە ئۆپراسىيۇنە سەربازىيەكان كە لە داھاتىوودا ئەنجام ئەدرىت و وەشىكەندەوهى وانەي دەست كەوتۇو لە ئۆپراسىيۇنەنى كە ئەنجام دراوە .

ماددەي سەد و نۇزىدە

بەسەركەندەوهى هەموو شوتىنى ئۆپراسىيۇنە سەربازىيەكان لە رېگەي لىزىنە ھاوېشەكانى نىوان بەپىوهەرايەتى جەوجۇلى سەربازى و ھەوالىڭرى سەربازى .

ماددەي سەد و بىيست

أ. ئامادە كردنى مىلاكاتى ھەميشەبىي پىشىمەرگەي كوردستان .

ب. ئەنچامدانى گۈرانكارى لە مىلاكات بە پىي پىويىست لەسەر داوا و رەزامەندى وەزىرىي پىشىمەرگە و سەرۆكى ئەركان .

ج. ئامادە كردنى مىلاكاتى تاقىكراوه و پىشىنياركراو لە رۇشنايى پىشىكەوتىنى پىشىمەرگە .

د. ھەلسەنگاندىن و پىشىكەشكەرنى پىشىنيارى تايىيت بە مىلاكات كە بەشدارە لە پىشخىستنى ھىزى تايىيت .

ماددەي سەد و بىيست و يەك

بەشدارىكىردىن لەگەل ھەموو بەپىوهەرايەتىيەكانى تر بۇ گەشە پىدانى پىشىمەرگە .

ماددەي سەدو و بىيست و دوو

دەسەلاتى دارايى ھەمە بۇ پاپەراندىنى نەرك و كاروبارى پۆزىانەي تاكو (٤,٠٠٠,٠٠٠) هەر مانگىتكەن وە خەرج كردنى بە پىي پىنمايىه دارايىيەكان .

٢٦. بەرييوبەرايەتى پۆلەكان (الصنوف) .

ماددەي سەدوو بىيست و سى

أ. پىدانى مۆلەتى ناسايى لە ناو ھەرتىمى كوردستانى عىراق بۇ ماوهى (٣٠) رۆژ بە مووجى تەواو و ماوهى (٦٠) رۆژ بەبىي مووجە .

ب. رەوانە كردنى فەرمانبەران بۇ خانەشىن بە پىي ياساي خانەنشىنىي كارپىتىكراو.

ج. پىشىنيارى بەرز كردنەوهى پلەي سەربازى دەكەت لە سەرە پلەي (عرىف) بە پىي پىنمايىه كان و لە رېگەي بەرپرسانىيەوه .

د. پىشىنيارى ھەلۋەشاندىنەوهى گىرىبەستى دامەزرانىن لە بەپىوهەرايەتىيە كەيدا .

ھ. گواستنەوهى كارمەندان و سەربازان و ئەفسەران ئى (ملازم تا راتى) ناو بەپىوهەرايەتىيە كەيدا لە دەسەلاتى خۆى دەبىت وە لە پلەي (مقدم) بۇ سەرەوە پىشىنيار دەكەت بۇ بەرپرسانى .

ماددهى سەد و بىست و چوار

سەرپەرشتى كىرىدى پۆلەكانى پىشىمىرگە (رېشىه كانى پىشىمىرگە) .

ماددهى سەدو بىست و پىنج

دەسەلاتى دارايى هەيە بۆ راپەراندى نەرك و كاروبارى رۆژانە تاكو (۳,۰۰۰,۰۰۰) سى مiliون دينار بۆ ھەر مانگىك وەخەرج كىرىدى بە پىيىتىمىيە دارايىھە كان .

٢٧. بەرپىوه بەرايمىتى گەياندى سەربازى (مخابرة)**ماددهى سەد و بىست و شەش**

أ. پىتدانى مۇلەتى ئاسايى لە ناو ھەرىمى كوردىستانى عىراق بۆ ماوهى (۳۰) رۆژ بە مووجى تەواو و ماوهى (۶۰) رۆژ بەبىيى مووجە .

ب. رەوانە كىرىدى فەرمانبەران بۆ خانەنىشىن بەپىيى ياساي خانەنىشىنى كار پىتكارو .

ج. پىشىيارى بەرزا كىرىدىنەوەي پلهى سەربازى دەكەت لە سەرو پلهى (عريف) بە پىيىتىمىيە كان و وە رېڭەي بەرپىسانىيەوە .

د. پىشىyarى ھەلۋەشاندىنەوەي گەيىبەستى دامەزراندىن لە بەرپىوه بەرايمىتىيە كەيدا .

ھ. گواستنەوەي كارمەندان و سەربازان و ئەفسەرانى (ملازم تا راند) ناو بەرپىوه بەرايمىتىيە كەيدا لە دەسەلاتى خۆى دەبىت وە لە پلهى (مقدم) بۆ سەرەوە پىشىyar دەكەت بۆ بەرپىسانى .

ماددهى سەد و بىست و حەوت

أ. كۆنترۆل كىرىدى ھەموو ھېليلە تەلدار بىيىتەكان لەناو پىشىمىرگە كوردىستان .

ب. چاڭىرىدىنەوەي كەلۈپەلى پەيوەندى كىرىدى تەلدار و بىيىتەل .

ج. دابىن كىرىدى پىداويىsti گەياندى تەلدار و بىيىتەل بۆ يە كەكان .

د. كىرىدىنەوەي خولى تايىيت بۆ فيئربوونى چۈنىيەتى بە كارھەتنانى ئامىرى كىرىدى تەلدار و بىيىتەل لە كاتى پىتىيىستىدا .

ھ. پىشىyar كىرىدى گۆرينى ئەۋئامىرە تەلدار و بىيىتەلانەي كە لە كاركەوتە وە دابەزاندىن لە ئەستۆ پاش رەزامەندى سەرەو خۆى .

و. سەرپەرشتى كىرىدى ھەموو رېشىه مخابره لە ھەموو تشکىلات و يە كەكاندا .

ى. پىشىyar كەدن لە سەر كېيىنى جۆرى تەلدار و بىيىتەل بۆ ھېيىزى پىشىمىرگە كوردىستان .

ماددهى سەد و بىست و ھەشت

دەسەلاتى دارايى ھەيە بۇ راپەراندىنى ئەرك و كاروبارى پۆژانەت تاكو (٣,٠٠٠,٠٠٠) سى مiliون دينار بۇ ھەر مانگىك وەخەرج كردنى بە پىتى پىنمايىھ دارايىھ كان .

٢٨. بەرپىوه بەرايەتى مەشقى سەربازى و باوهپى**ماددهى سەد و بىست و نۆ**

أ. پىتدانى مۆلەتى ناسايى لە ناو ھەرىمى كوردىستانى عىراق بۇ ماوهى (٣٠) رۆز بە مۇوچەتى ماواو و ماوهى (٦٠) رۆز بەبىي مۇوچە .

ب. پىشىيارى بەرز كردنەوە پلهى سەربازى دەكات لە سەرو پلهى (عريف) بە پىتى پىنمايىھ كان و وە لە پىتىگەي بەرسانىيەوە .

ج. پىشىyarى هەلۋەشاندەوە گىرىبەستى دامەززاندن لە بەرپىوه بەرايەتىيە كەيدا .

د. گواستنەوە كارمەندان و سەربازان و ئەفسەرانى (ملازم ئارىد) ناو بەرپىوه بەرايەتىيە كەيدا لە دەسەلاتى خۆى دەبىت وە لە پلهى (مقدم) بۇ سەرهەوە پىشىyar دەكات بۇ بەرسانى .

ه. رەوانە كردى فەرمانبەران بۇ خانەنشىن بەپىتى ياساي خانەنشىنى كارپىتىكراو .

ماددهى سەد و سى

أ. دانانى پلانى مەشقى سەربازى بۇ پىشىمەرگەي كوردىستان و بەرز كردنەوە ئاستى شەپ كردن .

ب. سەرپەرشتى و ئامادە كردن و جىئىبە جى كردى خولى سەربازى بېپار لەسەر دراو .

ج. پىتكەختىنى مەشق و راھىتىن و دەركەنى بەرنامەمى مەشق و ئامۆڭۈگارىيە مەشقە سەربازىيە كان و بەرز كردنەوە ئامادە كردى راھىتىنى ھاوېشى و سەرپەرشتى جىئىبە جى كردى .

د. راپۇرت لەسەر چۆنیەتى جىئىبە جى كردى مەشقى سەربازى بۇ جىئىگىرى دەستەتى ئەركان ئۆپەراسىيۇنە كان (العمليات) .

ماددهى سەد و سى و يەك

أ. دەستنېشان كردن و پىشىyar كردى دارايى و كارگىزىيە كان تايىبەت بە مەشقى سەربازى .

ب. پىشىyar كردى نىتەداوان بۇ مەشق و راھىتىنى سەربازى لە دەرهەوە و ناوهەوە ھەرىم .

ماددهى سەد و سى و دوو

أ. ئامادە كردى راھىتىنى تايىدت بۇ پىشكەختىنى سەربازى و ھۆكاري پىتكەختىنى و پشکىنلىنى سىستەمى چەك و كەل و پەلە ئۆزى سەربازى .

ب. دانانی پلان وه خشته‌ی مهشق و نهنجامدانی پشکنینی مهشق و تاقی کردن‌وهی پله بدرز کردن‌وهی خوار نهفسه‌ران (جینگری نهفسر ، رئیس عرفاء ، رئیس عرفاء السریة) به پیکدوتن له گدل به پریوه‌برایه‌تی (پوله‌کان) (صنوف) به پیی رینماییه‌کان .

ج. هه لسنه‌نگاندنی ده‌رنه‌نجامه‌کانی مهشقی یه‌که‌کان و پاسپارده‌ی پیویست بۆ به‌پریوه‌به‌رایه‌تی ئۆپه‌راسیون .

د. سه‌په‌رشتی دام و ده‌زگاکانی مهشق و پاهینانی سه‌ربازی تایبەت به به‌پریوه‌به‌رایه‌تی مهشق ده‌کات وه پیشکەش کردنی ئاسانکاری پیویست بۆ پیشخستنی توانانی سه‌ربازی پیشمه‌رگه .

مادده‌ی سه‌د و سی و سی

نهنجامدانی تاقیکردن‌وهی پله بدرز کردن‌وهی نهفسه‌ران .

مادده‌ی سه‌د و سی و چوار

أ. په‌زامه‌ندی دان له‌سر دابه‌زاندنی په‌رتوك و نامیلکه‌ی سه‌ربازی به‌سه‌رچوو په‌تکراوه‌کان له نهستو .

ب. به‌ستنی کونگره و گفتگو کردنی تایبەت وه په‌یوه‌ند به باوه‌ری سه‌ربازی .

ج. په‌زامه‌ندی له‌سر خه‌رجکدنی په‌پاوه‌گه و کهل و په‌لی مهشق بۆ یه‌که‌کان به پیی رینماییه‌کان .

مادده‌ی سه‌د و سی و پینچ

أ. پلان دانان وه هه‌ماهه‌نگی خویندن له کولیژی سه‌ربازی وه دام و ده‌زگا مهشقیه‌کان تایبەت پیووه ، و سه‌په‌رشتی له چونیه‌تی به‌پریوه‌چوونی مهشق و پاهینانی سه‌ربازی و زانستی خویندن تیدا .

ب. که‌مکردن‌وه و زیاد کردنی خوله سه‌ربازیه‌کان به‌مهرجیک تیپه‌پ نه‌کات (۱۰ %) ماوه‌که‌ی .

مادده‌ی سه‌د و سی و شهش

أ. دیاریکردن و ناردنی نویندر له نهفسه‌ران بۆ سه‌په‌رشتی تاقیکردن‌وه‌کانی تایبەت به نهفسه‌ر و جینگر نهفسه‌ر بۆ نهفسه‌ره‌کانی به‌پریوه‌به‌رایه‌تیه‌که‌ی خزی و داواي نهفسه‌رانی تر له پیگه‌ی سه‌رۆکی نه‌کانه‌وه .

ب. به کار خستنی (استخدام) نهفسه‌ری فهرمانده له چوارچیوه‌ی به‌پریوه‌به‌رایه‌تیه‌که‌یدا بۆ کاریکی دیاري کراو تاکوتایی دیت له کاره .

مادده‌ی سه‌د و سی و حه‌وت

أ. به‌خشینی دیاري نه‌ختی و جۆری بۆ ده‌رچووه یه‌که‌مه‌کان له قوتاییانی کولیژه سه‌ربازی و خویندنگا سه‌ربازیه‌کان به مهرجیک له (۱۵۰۰۰) سه‌د و په‌نغا هه‌زار زیاتر نه‌بیت .

ب. ده‌سلالتی دارایی هه‌یه بۆ راپه‌راندنی نه‌رك و کاروباری رۆژانه‌ی تاکو (۵,۰۰۰,۰۰۰) پینچ ملیون دینار بۆ هه‌مانگیک وه‌خرج کردنی به پیی رینماییه داراییه‌کان .

۲۹. بدریو و بدرایتی و درزشی سهربازی مدادهی سهده و سی و ههشت

أ. پیدانی موله‌تی ناسایی له ناو هەریمی کوردستانی عێراق بۆ ماوهی (٣٠) رۆژ به موقچه‌ی تمواو و ماوهی (٦٠) رۆژ بهبی موقچه .

ب. پیشنياري بهر ز كردنوه وي پلهي سهربازي دهكات له سدرو پلمي (عريف) به پيئي رينماييه كان ووه له رينگهي بهريساننه ووه.

ج. سیشنیاری هله‌لوه شاندنوهی گرته‌ستی دامه‌زراندن له یه‌رنیه‌هه رایه‌تیه که‌یدا .

د. گواستنده‌هی کارمه‌ندان و سهربازان و نهفته‌رانی (ملازم تا راند) ناو به پیوه به رایه‌تیه کهیدا له ده‌سلاطی خوی
ده‌بیت وه له پلهی (مقدم) بؤ سهره‌وه پیشنيار ده‌کات بؤ به‌پرسانی .

ماددهی سهده و سی و نو

بانگیشت کردنی ئەفسەران و جىنگرى ئەفسەران و سەربازان لە ناو پىتكەتەي پىشىمەرگەي كوردىستان بۆ بهشدارى كردن لە ئاهەنگى وەرزشوانى و خۇپىشاندانى وەرزشى يان ئامادە كردىيان بۆ پىشىركى لە ناوهوه و دەرهوھى ھەريمى كوردىستانى عىراق . بۇ ناو ھەريم رەزامەندى سەرەزكى شەركان و ئەمیندارى گشتى دەۋىت بۆ دەرهوھى ھەريم رەزامەندى وەزىرىي پىشىمەرگەي دەۋىت.

مدادهی سه د و جل

أ. خدرج کردنی(٥٠٠,٠٠٠) پینچ سه دهزار دینار هر جاریک به مهدهستی راهینانی و هرزشی و یاری کردن .
ب. دسه لاتی دارایی همیه بز را پهاندنی نهارک و کاروباری روزانه‌ی تاکو (٣,٠٠٠,٠٠٠) سی ملیون دینار بز هر
مانگیک و خدرج کردنی به پیش رینماهیه داراییه کان .

ماددهی سه د و چل و یه ک

أ. رهازمهندی دان له سهر دهست به تال بعونی هندیک له یاریزانان به مههستی خو ئاماده کردن بو به شداری کردنی پیشبرکیي و درزشی له ناوهوه و دهرهوهی هدریم پر ماوهی دوو مانگ تیپهنه کات .

ب. پیشیاری نهنجامداني گرتیهست بۆ دابین کردنی یاریزانان و پاھیندر بۆ یانهی پیشمه‌رگه بۆ سهرووی خۆیان.
ج. پیشیاری خولی سالانه له ناو یەکە کانی پیشمه‌رگه.

د. سدریه رشتی، و درزشی، جهسته‌یی، و هدموو حمّرہ و درزشیک لہ ناو بے کاندا .

٣٠. بەرپيوه بەرايەتى ئۆپەراسيونەكان

ماددهى سەد و چل و دوو

أ. پىتدانى مۇلەتى ناسايى لە ناو ھەرىمى كوردىستانى عىراق بۆ ماوهى (٣٠) رۆژ بە مۇوچەتى تەواو و ماوهى (٦٠) رۆژ بەبى مۇوچە .

ب. پىشىيارى بەرز كردىنەوە پلهى سەربازى دەكات لە سەرو پلهى (عرىف) بە پىتى پىتمايىتەكان و وە لە پىتگەتى بەرسانىيەوە .

ج. پىشىيارى ھەلۋەشاندىنەوە گىتىبەستى دامەز زاراندن لە بەرپيوه بەرايەتىيە كەيدا .

د. گواستنەوە كارمەندان و سەربازان و تەفسەرانى (ملازم تا راند) ناو بەرپيوه بەرايەتىيە كەيدا لە دەسەلاتى خۆى دەبىت وە لە پلهى (مقدم) بۆ سەرهەوە پىشىيار دەكات بۆ بەرسانى .

ماددهى سەد و چل و سى

أ. وەرگىتنى فەرمان و پىتمايى و نوسراوى فەرمى لەلایەنى پەيوەندار لە سەررووى خۆى تايىت بە ئۆپەراسيونەكان و بەرگىرنەوە بۆ سەررووى خۆى .

ب. پىتپاگەياندىنى فەرمانگە و بەرپيوه بەرايەتىيە كان لەو فەرماناندى كە لە سەررووى خۆى وە دەردەچىت .

ج. ئامادە كردىنى كۆيۈنەوە كانى تايىت بە ئۆپەراسيونەكان و ناگادار كردىنەوە فەرمانگە پەيوەندىدارە كان .

د. ئامادە بۇون و بەشدارى كردىن لە كۆيۈنەوە و كۆنگەرەتىيە كەنلىقىن و پىشىكەش كردىنى كورتىيەك لەسەرى .

ه. ئامادە كردىنى ژورى ئۆپەراسيونەكان (غۇفرەتىيە كەنلىقىن) بە ھەموو پىداويىستىيە كانەوە .

ماددهى سەد و چل و چوار

أ. وەرگىتنى پلانى تايىت بۆ ئۆپەراسيونەكان و پىتكەستنى لە فەرمانگە و بەرپيوه بەرايەتىيە پەيوەندىدارە كان ، گىتنەبەرى پىوشۇيىنى پىويىست بۆ جىبە جى كردىنى .

ب. دەركەنلىقىن پىتمايى و فەرمانى تايىت بە پىتكەاتە نويىكان و زىادە كردىنى يەكە كان و فەرمانگە و بەرپيوه بەرايەتىيە كان و بەدواداچۇنى پەيوەست بە مىلاكتا .

ماددهى سەد و چل و پىئىنج

دەسەلاتى دارايى ھەيە بۆ راپەراندىنى ئەرك و كاروبارى رۆزىنەتاكو (٣,٠٠٠,٠٠٠) سى مiliون دينار بۆ ھەر مانگىك وە خەرج كردىن بە پىتى پىتمايى دارايىتەكان .

٣١. بەرپيوه بەرايەتى كارگىرى شوينەكان (مدىريتىيە ادارە المواقع)

ماددهى سەد و چل و شەش

أ. پىتدانى مۆلەتى ئاسايى لە ناو ھەرىتىمى كوردىستانى عىراق بۇ ماوهى (٣٠) رۆز بە مۇوچەئى تەواو و ماوهى (٦٠) رۆز بەبىن مۇوچە.

ب. پىشىيارى بەرز كردنەوهى پلهى سەربازى دەكات لە سەرو پلهى (عرىف) بە پىيى رېتىمايىھە كان و وە لە پىنگەئى بەرپرسانىيەوهە.

ج. پىشىyarى هەلۋەشاندنهوهى گرىيەستى دامەزراىندن لە بەرپيوه بەرايەتىيە كەيدا .

د. گواستنەوهى كارمەندان و سەربازان و ئەفسەرانى (ملازم تا رائىد) ناو بەرپيوه بەرايەتىيە كەيدا لە دەسەلاتى خۆى دەبىت وە لە پلهى (مقدم) بۇ سەرهەوە پىشىyar دەكات بۇ بەرپرسانى .

ماددهى سەد و چل و حەھوت

لە ناو بىردىنى ئەو ئەو گيان لە بەرمانەى كە توشى نەخۆشى بەردەوام يان شىكانى تەواوبون و سەر بە يەكەي سوارىن .

ماددهى سەد و چل و ھەشت

دەسەلاتى دارايى ھەيە بۇ راپەراندى ئەرك و كاروبارى رۆزانەئى تاكو (٣,٠٠٠,٠٠٠) سى ملىيون دينار بۇ ھەر مانگىيەك وەخەرج كردى بە پىيى رېتىمايىھە دارايىيە كان .

٣٢. بەرپيوه بەرايەتى كارگىرى گشتى

ماددهى سەد و چل و نو

أ. پىتدانى مۆلەتى ئاسايى لە ناو ھەرىتىمى كوردىستانى عىراق بۇ ماوهى (٣٠) رۆز بە مۇوچەئى تەواو و ماوهى (٦٠) رۆز بەبىن مۇوچە.

ب. پىشىyarى بەرز كردنەوهى پلهى سەربازى دەcats لە سەرو پلهى (عرىف) بە پىيى رېتىمايىھە كان و وە لە پىنگەئى بەرپرسانىيەوهە.

ج. پىشىyarى هەلۋەشاندنهوهى گرىيەستى دامەزراىندن لە بەرپيوه بەرايەتىيە كەيدا .

د. گواستنەوهى كارمەندان و سەربازان و ئەفسەرانى (ملازم تا رائىد) ناو بەرپيوه بەرايەتىيە كەيدا لە دەسەلاتى خۆى دەبىت وە لە پلهى (مقدم) بۇ سەرهەوە پىشىyar دەcats بۇ بەرپرسانى .

ھ. بەرز كردنەوهى پىشىyarى ھەمو بەشەكانى وەزارەت بۇ پلهى بەرز كردنەوهەيان بۇ وەزىر .

ماددهى سەد و پەنجا

أ. بەرپرسە لە بەرى كردى كاروبارى پله بەرز كردنەوهى مەدەنیيە كان و گواستنەوهەيان بە پىيى رېتىمايىھە كان.

ب. بەرپرسە لە گواستنەوه و بەكارخىستنى ئەو ئەفسەرانەى كە لە دەسەلاتى سەرۆكى دەستەئى ئەركان دايە .

ماددهی سه‌د و په نجا و یه‌ک

أ. چاودیئی هەلۆهشاندنه‌وهی گرتیبه‌ستی دامه‌زراندن و دەرکردن و پهوانه کردن بۆ خانه‌نشینی سەربازان و مەدھنیه کان دەکات .

ب. چاودیئی کردنی لیژنە پزیشکە کان .

ج. چاودیئی کردنی پله بەرز کردنوه و به خشینی ئەفسەران بە پیئی پەتەپیه کان .

د. بەرپرسە له چاودیئی مۆلەتی ئاسایی و مۆلەتی خویندن .

ه. سەرپەرشتى کردنی کاروباری بەرپیوه بەرايەتى کارگىرى ئەفسەران و پله داران و انظباطى عسکرى و دانانى پلانى پیتویست بۆ داھاتوو .

ماددهی سه‌د و په نجا و دوو

دەسەلاتى دارايى هەيە بۆ راپەراندى ئەرك و کاروبارى رۆژانە تاكو (٥,٠٠٠,٠٠٠) پینچ مليون دينار بۆ هەر مانگىك وەخەرج کردنی بە پیئی پەتەپیه دارايىه کان .

٣٣. بەرپیوه بەرايەتى میرەي گشتى

ماددهی سه‌د و په نجا و سى

أ. پىدانى مۆلەتی ئاسایى لە ناو ھەربىمى كوردىستانى عىراق بۆ ماوهى (٣٠) رۆژ بە مۇچەمە تەواو و ماوهى (٦٠) رۆژ بەبى مۇچە .

ب. پىشنىيارى بەرز کردنە‌وهی پلهى سەربازى دەکات لە سەرو پلهى (عرىف) بە پیئی پەتەپیه کان و وە لە رىتگەمى بەرپرسانىيە وە .

ج. پىشنىyarى هەلۆهشاندنه‌وهی گرتیبه‌ستی دامه‌زراندن لە بەرپیوه بەرايەتىيە كەيدا .

د. گواستنە‌وهى كارمه‌ندان و سەربازان و ئەفسەرانى (ملازم تا راند) ناو بەرپیوه بەرايەتىيە كەيدا لە دەسەلاتى خۆى دەبىت وە لە پلهى (مقدم) بۆ سەرهەوە پىشنىyar دەکات بۆ بەرپرسانى .

ماددهی سه‌د و په نجا و چوار

أ. سەرف کردنی گاز و بەنزین و ندوت بۆ پىشىمەرگەي كوردىستان بەپیئی پەتەپیه کان .

ب. سەرف کردنی ئازوقە و جل و بەرگى سەربازى بەپیئی پەتەپیه کان .

ج. سەرف کردنی زەيت و گريس بۆ پاک‌کردنە‌وه و باش راگرتىنى چەك و كەل و پەلى سەربازى بەپیئی پەتەپیه کان .

د. دابىن کردنی نۇتۇمبىتل و دابەشكىردن بە سەر ھىزى پىشىمەرگەي كوردىستان لە رىتگەمى بەرپیوه بەرايەتى (قۇين و النقل) .

ماددهی سه‌د و په نجا و پىنج

دابىن کردنی پىتویستى گواستنە‌وهى زەمىنى ئاسمانى لە داھاتوودا كە بۇوين بە خاوهنى فرۆكەي سەربازى .

- ماددهى سەد و پەنجا و شەش**
- أ. نامادە كردنى كۆنوسى كۆيوندە كانى تايىدت بە گرىيېستى پېچەك كردن و كەل و پەلى سەربىازى و ناگادار كردنەوە فەرمانگە تايىبەتىيە كانى پەيوەندار .
  - ب. نامادە بۇونى كۆيوندە و كۆنگەر تايىدت بە مىرە و پېشىكەش كردنى كورتىمىيەك لەسەرى .
  - ج. ناگادار كردنەوە فەرمانگە و بەپىوه بەرايەتىيە كانى خوارو خۆى بەو فەرمانانە لەلايەن وەزىرى پېشىمەرگە دەردەچىت پەيوەست بەمېرە .
  - د. ناگادار كردنەوە جىڭىرى سەرۋىكى ئەركان (ئىدارە و مىرە) لە هەر پىتاويسىتىيەك كە يەكە كانى ھىزى پېشىمەرگە داواي بىكەت .

ماددهى سەد و پەنجا و خەوت

دەسەلاتى دارايى ھەيمە بۆ راپەراندىنى ئەرك و كاروبارى رۆژانە تاكو (٥,٠٠٠,٠٠٠) پىنج مiliون دينار بۆ هەر مانگىك وەخەرج كردنى بە پىيى رېنمایىيە دارايىيە كان .

٤- ئامرييە كاروبارى كارگىرى وەزارەت

ماددهى سەد و پەنجا و ھەشت

أ. پىتىانى مۇلەتى ناسايى لە ناو ھەرىتى كوردىستانى عىراق بۆ ماوەي (٣٠) رۆز بە مۇوچەي تەواو و ماوەي (٦٠) رۆز بەبىي مۇوچە .

ب. پېشىيارى بەرز كردنەوە پلهى سەربىازى دەكەت لە سەرەو پلمى (عريف) بە پىيى رېنمایىيە كان و وە لە رېڭەي بەرپرسانىيە وە .

ج. پېشىيارى ھەلۋەشاندەوە گرىيېستى دامەزراىدىن لە بەپىوه بەرايەتىيە كەيدا .

د. گواستنەوە كارمندان و سەربازان و ئەفسەرلەرى (ملازم تا رائىد) ناو بەپىوه بەرايەتىيە كەيدا لە دەسەلاتى خۆى دەبىت وە لە پلهى (مقدم) بۆ سەرەو پېشىيار دەكەت بۆ بەرپرسانى .

ماددهى سەد و پەنجا و نۆ :

بەرپرسە لەراڭتن و ھەلگرتى ناوى فەرمانبەرلەر و ئەفسەرلەرى بارەگاي وەزارەت و ھەرچى پەيوەندە بەكارى كارگىرى لەوانە (كونىيە وراژە و پله بەرز كردنەوە) .

ماددهى سەد و شەست :

أ. بەرپرسە لە كاروبارى كارگىرى فەرمانبەرلەر ئەنلىقە بازىزى ئەنلىقە بازىزى (ئازوقە و موجە و جل و بەرگ) .

ب. دابىن كردنى شويىنى حەوانەوە بۆ فەرمانبەرلەر ئەنلىقە بازىزى ئەنلىقە بازىزى .

ج. پاراستنى بازىزى ئەنلىقە بازىزى پېشىمەرگە و دەرۋەپەرى .

د. بەرپرسە لە چاڭكىرىنەوە بەردا ھەۋامى ھەمو خزمەتكۈزۈرىيە كانى بازىزى ئەنلىقە بازىزى .

ه. دابىن كردى پىداويىستىيەكانى خزمەتگوزارى ئۆتۆمبىلەكانى بارەگاي وەزارەت .

ماددهى سەد و شەست و يەك :

دەسەلاتى دارايى ھەيدى بۆ راپەراندى نەرك و کاروبارى رۆژانەي تاكو (٤,٠٠٠,٠٠٠) چوار ملىتون دينار بۆ ھەر مانگىيەك وە خەرج كردى بەپىتى پىنمايىيەكان .

٣٥. بەرپىوه بەرايەتى ئەشغال و نىشتە جىتكۈرىدى سەربازى .

ماددهى سەد و شەست و دوو :

أ. پىدانى مۆلەتى ئاسايى لە ناو ھەرىتى كوردىستانى عىراق بۆ ماوهى (٣٠) رۆژ بە مووجەتى تەواو وە ماوهى (٦٠) رۆژ بەبىي مووجە .

ب. پىشنىيارى بەرزكەرنەوەي پلهى سەربازى دەكات لە سەرو پلهى (عرىف) بە پىتى پىنمايىيەكان وە لە پىنگەي بەرپرسانىيەوە .

ج. پىشنىyarى هەلۋەشاندەوەي گىرىبەستى دامەزراىندن لە بەرپىوه بەرايەتىيە كەيدا .

د. گواستنەوەي كارمەندان و سەربازان و ئەفسەرلەر (ملازم تا راند) ناو بەرپىوه بەرايەتىيە كەيدا لە دەسەلاتى خۆى دەبىت وە لە پلهى (مقدم) بۆ سەرهەوە پىشنىyar دەكات بۆ بەرپرسانى .

ماددهى سەد و شەست و سى :

واژوكردن لە سەر ئەو گىرىبەستانەي تايىيەت بە بە كرىيگەتنى خانۇو بۆ وەزارەتى پىشىمەرگە و نويىكەرنەوەي گىرىبەستە كان لە پىنگەي فەرمانگەي ياسايىيەوە .

ماددهى سەد و شەست و چوار :

أ. ھەستان بە كارو پىداويىستى بە مال بۇون (استملاك) بۆ كارى سەربازى بۆ واژوكردنى نوسراوى تايىيەت بەو كارە وە خەرجىكەرنى لە جى بە مال بۇون و رسومى داواكان و خەرجىيەكان بەپىتى ياسايى بە مال بۇونى كارپىتىكراو (استملاك) .

ب. رەزامەندى دان لە سەر نرخى دىارييڭراو لە لايدىن لېئىنەي بە مال بۇون يان تانەدان لەو بېپارانەي لېئىنە .

ج. پىتكەھىنانى لېئىنەي تايىيەت بە كاروبارى بەرپىوه بەرايەتىيە كە وە رەزامەندىيان لە سەرف كەنلىيان بۆ جىتكۈرىدىن ئەو ئەركانەي پىتىيان دەسپىتىدرىت .

د. رەزامەندىيان لە سەر بەرپىتىكەنلىكى كەن بۆ بە ئەنجام گەياندەنلىكى كارىكى دىارييڭراو .

ماددهى سەد و شەست و پىنچ :

أ. دەسەلاتى خەرجىكەرنى بېتىك پارە بۆ چاڭكەرنى ئەو خانۇو بەرانەي سەربە وەزارەتى پىشىمەرگەن بە مەرجىيەك لە (٥٠٠,٥٠٠) پىنچ سەد ھەزار دىنار زىاتر نەبىت بۆ ئىش و كارە زۆر پىتىپىست و بەپەلهەكان .

ب. واژوکردن لەسەر ئەو گىيىبەستە كراوانەي نىتوان وەزارەتى پىشىمەرگە و بەلىندرەكانى تايىبەت بەكارى بىناسازى و چاڭكىرىدىنەوە و پىتكەركەندەوە تاكو (٦,٠٠٠,٠٠٠) شەش ملىيون دينار .

ج. خەرجى بېرىك پارە كە لە (٥,٠٠٠) پىتىنج سەد هەزار دينار زىاتر نەبىيەت بۆ ھەر جارىك بۆ بەرداۋام بسوون و چاڭكىرىدىنەوەي دام و دەزگاي ئاواو كارەباو كېپىنى كەل و پەل بۇيان .

د. خەرجى بېرىك پارە كەلە (٥,٠٠٠) پىتىنج سەد هەزار دينار زىاتر نەبىيەت بۆ ھەر جارىك بۆ بەرداۋامى و چاڭكىرىدىنەوە و كېپىنى پارچەي يەدەك بۆ ئەو ئامىر و كەل و پەللانى تايىبەت بە ئەشغال .

هـ- دەسەلاتى دارايىي ھەيم بۆ راپەرەندى ئەرك و كاروبارى رۇۋانەي تاكو (٥,٠٠٠,٠٠٠) پىتىنج ملىيون بۆ ھەر مانگىيىك و خەرج كەرنى بە پىتىي پىنمایىيە دارايىيە كان .

ماددهى سەد و شەست و شەش :

پىكلاام كەرن لە رۇۋانە كەندا لە رېنگەي بەرپىوەرایەتى گىيىبەستە كان و فرۇشىيارى لە سەر كارى بىناسازى و چاڭكىرىدىن و پىتكەركەندەن .

ماددهى سەد و شەست و حەوت :

سەرف كەرنى كەل و پەلى بىناسازى نامىزو ترۆمىپاۋ ھەموو كەل و پەلى ئامادەبۇو لە ناو گەغىنە كانى ئەشغالى عەسكەرىي بەپىتىي دەرخستە كانى لايەنلى پەيوەندار .

٣٦- ئەفسەرى ئاسايىشى وەزارەت :

ماددهى سەد و شەست و ھەشت :

أـ- ئەركى پاراستنى ئاسايىشى ناو دىوانى وەزارەت پاراستنى (أشخاص، عجلات، أسلحة، تجهيزات، بناءات، الوزارة) .
بـ- پەيوەندى راستەو خۆى بە وەزىرەوە ھەيم و فەرمان و رىنمايى لە وەزىر وەردى گەرىت وە كەس بۆيى نىيە دەست بختە ئىش و كارەكانىيەنەوە .

جـ- دەسەلاتى دارايىي بۆ راپەرەندى كاروبارى رۇۋانەي تاكو (٢,٠٠٠,٠٠٠) دوو ملىيون دينار بۆ ھەر مانگىيىك وە خەرج كەرنى بە پىتىي پىنمایىيە دارايىيە كان .

دـ- ھەماھەنگى ئەكەت لە گەل جىنگەكەي بۆ كاروبارى ئاسايىش .

ھەندى خالى تر (نقاط متفرقە) :

٣٧ - ئەنجومەنى بەرگرى وەزارەتى پىشىمەرگە

ماددىي سەد و شەست و نۇ :

أ- دىيراسەت و گفتوكى كىردن و راپەرىپىن لەسەر ھەر بابەتىك كە وزىر رەوانەي ئەنجومەنى دەكت .

ب- ئەنجومەن مانگى جارىيەك يان لە ھەر كاتىك لە سەر داواي وزىر و بە سەرپەرشتى خۆى دەبىت و لە كاتى ئامادە نەبوونى وزىر جىڭىرى وزىر سەرپەرشتى كۆپۈنەوە كە دەكت .

ج- وزىر دەتوانىت داوهەتى ھەر فەرمانبەرىتكى وەزارەتى پىشىمەرگە يان وەزارەتەكانى تر بکات كە تايىبەتمەندى و پىپۇرى ھەبىت بۆ ئەنجومەنى بەرگرى .

د- بېيارەكانى ئەنجومەن جىتبەجى دەكىيت لە رۆزى دەرچۈنیەوە .

ھ- سەرپەرشتى كىردن و بەدواداچۇونى بېيارەكانى ئەنجومەنى بەرگرى وەزارەتى پىشىمەرگە كە بەشىۋەيەكى دەورى دەبەستىت لە پىتىگەي فەرمانگەكانى سەر بە سەرۆزكايىتى ئەركان و پىشىمەرگە .

و- ئەندامانى ئەنجومەن بە دواداچۇون دەكەن بۆ جى بە جى كىردى بېيارەكان .

مادە سەد و حەفتا :

ئەم رىسايە لە رۆزى دەرچۈنیەوە جىتبەجى دەكىيت و بلاو دەكىيتەوە لە رۆزىنامەي فەرمى وەقائىعى كوردستان .

د. بەرھەم ئەممەد سالىح

سەرۆكى ئەنجومەنى وەزىران

وەزارەتى كشتوكال و سەرچاوهكانى ئاو

ژمارە: ۱۴۲۴۲ لە ۲۰۱۱/۱۰/۶

ريئنمايى ژمارە (۸) ي سالى ۲۰۱۱

پىددانى مۆلەتى دامەزراندى پرۇزھى خانووی پلاستىكى

مەبەست لە دامەزراندى پرۇزھى خانووی پلاستىكى ، بەرھەمھىتىنى جۆرەكانى سەوزەوات بەشىوهى پارىزراو و كۆنترۆل كراو بەشىوهيدك كە لە ھەموو وەرزەكانى سال بەرھەمى سەوزەوات لە ناوخۇ بەرھەم بەھىنەرتىت بە بەكارھىتىنى پىتىگا و تەكىنەلتىجىاي نوى ، وەھەرودە بازىزكەرنەمەھى ئاستى زانستى و ھونەرى جوتىساران و و بەرھەيىنەران بۇ چۈنۈھەتى بەرىيەبردنى و كۆنترۆل كەرنى دەرد و نەخۆشى يەكان لەم پرۇزەندا .

مەرجى پىيىست بۇ پىددانى مۆلەت :

- ۱ - پىشکەش كەرنى بەلگەنامەي خاۋەندارىيەتى زەۋىيەكە .
- ۲ - پىيىستە شويىنى پرۇزھەكە و پارچە زەۋىيەكە گۈنجاوبىت بۇ چاندى داپۆشراو لە رووى ھەلکەوتى جوگرافى و كەش و ھەواوه .
- ۳ - دەبىت رووبەرى زەۋىيى پىيىست بۇ پرۇزھەكە لە (۳) سى دۆنم كەمتر نەبىت .
- ۴ - پىيىستە كۆزى رووبەرى بەكارھىنراو بۇ خانووە پلاستىكى يەكان لە (۲۵۰۰) مەتر دووجا كەمتر نەبىت .
- ۵ - پرۇزھەكە (۷۵) مەتر لە رىيگاى سەرەكى و (۲۵۰) مەتر دوورىيەت لەشويىنى نىشته جى بۇون و ئاۋەدانى .
- ۶ - پىيىستە ئەو كەمل و پەلانەي بەكاردەھىنرەن گۈنجاوبىت لەگەل مەرچە ھونەرىيەكان كە لەلایەن وەزارەتەمە دىارييکراون وە ستاندارد بن .
- ۷ - پرۇزھەكە سەرچاوهى ئاۋى بەردەواام و پىيىستى ھەبىت .
- ۸ - چاندى چواردەورى پرۇزھەكە بە نەمامى گۈنجاو ، بەمەبەستى دروست كەرنى باگىرەوە (مصدات الرياح) .

جميل سليمان حيدر

وەزىرى كشتوكال و سەرچاوهكانى ئاو

وەزارەتى كشتوكال و سەرچاوهكانى ئاو

ژمارە: ۱۴۲۴۲: ۲۰۱۱/۱۰/۶

رېئىمایي ژمارە (۹) ي سالى ۲۰۱۱

پىددانى مۆلەتى دامەزراندى پرۆژە قارچك

مەبەست لە دامەزراندى پرۆژە قارچك ، بەرھەم ھىتاناى بەرھەم (قارچك) بەشىۋەيەكى زانستىيانە و تەندروست ، ئامانغىش لەپرۆژەكە بەرھەم ھىتانا و زىادىرىنى بەرھەم ناوخۇ و بەرزىرىنى ناوتى زانستى و ھونەرى جوتىياران و وەبرەتەنەرانى ناوخۇ بىتت لە بوارەدا .

مەرجى پىويىست بۇ پىددانى مۆلەت :

- ۱ - دەبىت رووبەرى زەۋى پىويىست بۇ پرۆژەكە لە (۱,۵) دۆنم كەمتر نەبىت ئەگەر پرۆژەكە تەنبا يەكەم بەرھەم ھىتاناى قارچك بىگىتە خۆ .
- ۲ - دەبىت رووبەرى زەۋى پىويىست بۇ پرۆژەكە لە (۲,۵) دۆنم كەمتر نەبىت ئەگەر پرۆژەكە جىڭە لە يەكەم بەرھەم ھىتاناى قارچك يەكتىك يان ھەردوو يەكەم (بەرھەم ھىتاناى تۆۋ) و يەكەم (بەرھەم ھىتاناى كۆمپۆست) بىگىتە خۆ .
- ۳ - پرۆژەكە (۷۵) مەتر لە رىيگاى سەرەكى و (۲۵۰) مەتر دۈورىيەت لە شوئىنى نىشتەجى بۇون و ئاواھدانى .
- ۴ - دروست كەرنى بىنايەكى تايىەت بۇ بەرھەم ھىتاناى قارچك كە لە (۶) ھۆل كەمتر نەبىت و ھەر ھۆلىكىش رووبەرەكە (۲۰ * ۵ * ۵) مەتر كەمتر نەبىت ، لەگەل دابىن كەرنى تەواوى پىتاوايىتىيەكانى ھۆلەكان لە (كارەبا ، ئاواپرۇزىنەر ، رەفە ، كۆنترۆلى پىويىست بۇ راگرتىنى كەش و ھەدايى ھۆلەكە و پاقۇزىرىنى رۆزانە ..... هەتىد) .
- ۵ - ئەگەر پرۆژەكە يەكەم بەرھەم ھىتاناى تزوى لەگەلدا بۇو پىويىستە دوو ھۆل دابىزىرەن يەكتىكىان بە رووبەرى (۷*۵) مەتر كەمتر نەبىت ، دووهەميان بۇ ئامىز (حاضنە) (۱۰ * ۵) مەتر كەمتر نەبىت .
- ۶ - ئەگەر پرۆژەكە يەكەم بەرھەم ھىتاناى (كۆمپۆست) لەگەلدا بۇو گۇرەپانىكى پەسىنراوى ھەبىت بە رووبەرى (۴۰ * ۲۵) مەتر كەمتر نەبىت .
- ۷ - پرۆژەكە سەرچاوهى ئاواي پىويىستى ھەبىت .
- ۸ - پىشىكەش كەرنى وىنەيدىك لە خاوهندارىتى زەۋىيەكە .
- ۹ - رەزامەندى لاينە پەيوەندىدارەكان وەربىگىرەت وەك سەرچەم پرۆژەكانى دىكەم كشتوكالى لەگەل وەرگرتىنى مۆلەتى تەندروستى .
- ۱۰ - چاندىن چوار دەوري پرۆژەكە بە نەمامى گۇنغاو ، باگىزەوە (مصدات الرياح) بۇ دروست بىكىت .

جميل سليمان حيدر

وەزىرى كشتوكال و سەرچاوهكانى ئاو

وزارتی داد

۱۴۶۲ هـ ۲۰۱۱/۹/۲۰ شماره :

بہیانی ژمارہ (۱۹) سالی ۲۰۱۱

به پیشنهاد داده شده لایحه پیمان دراوه به پیشنهاد مادده نویمه (ب پ گه دوو) لهیاسای و هزاره تی داد
ژماره (۱۳ سالی ۲۰۰۷) برپارماندا به :
کردنوهی هۆیەی ووردبینی لەبەریوە بەرایەتی ووردبینی لەدیوانی و هزارهت .

دادوهر

رؤوف رشيد

وہ زیستی داد

وہزارہتی داد

۱۵۳۵ ل. ۲۸/۹/۲۰۱۱ : شماره

بھیانی ژمارہ (۲۱) سالی ۲۰۱۱

به پیشنهاد داده شده لایحه پیمان دراوه به پیشنهاد مادده نویم / بپگه دوو) له یاسای و هزاره تی داد
زماره (۱۳۱ سالی ۲۰۰۷) برپارماندا به :
هه گوشه اندنه وهی به یانی زماره (۲۰) له ریکه وتی ۲۰۱۱/۹/۲۰ که نهم هویانه خواره وهیان له خو ده گریت .

۱.	هۆبەی یاسایی .
۲.	هۆبەی میلاکات .
۳.	هۆبەی ئامار .
۴.	هۆبەی بودجه .
۵.	هۆبەی ھونەری .
۶.	هۆبەی کۆگا .
۷.	هۆبەی IT .
۸.	هۆبەی کۆمپیوٹەر .

دادوه

رؤوف رشيد

وہ زیستی داد

وەزارەتی داد

ژمارە : ۱۵۳۱ ۲۸/۹/۲۰۱۱

بەیانی ژمارە (۲۲) ی سالى ۲۰۱۱

بەپیّى ئەو دەسەلاتمی پىماندراوه بەپیّى (ماددهى نۆيىم / بېگە دوو) لەياساي وەزارەتى داد ژمارە (۱۳) ی سالى (۲۰۰۷) بىيارماندا بە :

كىردىنەوەي ھۆبىي كۆمپىيوتر لەپەرىۋەپەرایەتى پەيوەندىيەكەن لەديوانى وەزارەت .

دادوهر

رۇوفوشىيد

وەزىرى داد

وەزارەتی داد

ژمارە : ۱۵۳۶ ۲۸/۹/۲۰۱۱

بەیانی ژمارە (۲۳) ی سالى ۲۰۱۱

بەپیّى ئەو دەسەلاتمی پىماندراوه بەپیّى (ماددهى نۆيىم / بېگە دوو) لەياساي وەزارەتى داد ژمارە (۱۳) ی سالى (۲۰۰۷) بىيارماندا بە :

كىردىنەوەي بەرىۋەپەرایەتى راھىتىن و پەرەپىدان لەديوانى وەزارەت .

دادوهر

رۇوفوشىيد

وەزىرى داد

وهدت ای ای کوردستان

ژماره : ۱۵۸۴ ل ۲۸/۹/۲۰۱۱

بهیانی ژماره (۲۴) ای سالی ۲۰۱۱

بهپیشنهاد دادخواهی پیماندازی بهپیشنهاد (مادده‌ی نزیه / برقه دوو) لهیاسای وهدت ای ای سالی ۱۳ ژماره (۲۰۰۷) برپارماندا به :
کردنه‌وهی تبیینه‌رایه‌تی چاودتی ناکامه‌کان لهقہ‌زای ثاکری .

دادوهر

رؤوف رشدی

وهدت ای ای کوردستان

وهدت ای ای کوردستان

ژماره : ۱۵۸۳ ل ۲۸/۹/۲۰۱۱

بهیانی ژماره (۲۵) ای سالی ۲۰۱۱

بهپیشنهاد دادخواهی پیماندازی بهپیشنهاد (مادده‌ی نزیه / برقه دوو) لهیاسای وهدت ای ای سالی ۱۳ ژماره (۲۰۰۷) برپارماندا به :
کردنه‌وهی فرمانگه‌ی دادنووسی لهناحیه‌ی سیگردکان .

دادوهر

رؤوف رشدی

وهدت ای ای کوردستان

بسم الله الرحمن الرحيم
باسم الشعب

برلمان كوردستان - العراق

رقم : ٢٠١١/٩/٢٠ لـ ١٤٧٥

قرار رقم (١٧) لسنة ٢٠١١

استناداً لاحكام الفقرة (١) من المادة (٥٦) من القانون رقم (١) لسنة ١٩٩٢ المعدل ، وبناءً على ماجاء في الجلسة الاعتيادية لبرلمان كوردستان - العراق المنعقدة بتاريخ ٢٠١١/٩/١٩ تقرر ما يلي :

أولاً : إناطة مهام سكرتير البرلمان بعضو البرلمان السيد (شيروان ناصح عبدالله حيدري) طيلة فترة غياب سكرتير البرلمان السيد (فرست أحمد عبدالله) .

ثانياً : ينفذ هذا القرار اعتباراً من تاريخ اقراره وينشر في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان) .

د. أرسلان بايز اسماعيل
نائب رئيس برلمان كوردستان - العراق

بسم الله الرحمن الرحيم
باسم الشعب

برلمان كوردستان - العراق
رقم : ١٥١١ لـ ٢٢/٩/٢٠١١

قرار رقم (١٨) لسنة ٢٠١١

استناداً لاحكام الفقرة (١) من المادة (٥٦) من القانون رقم (١) لسنة ١٩٩٢ المعدل ، وبناءً على ماجاء في جلسة برلمان كوردستان - العراق الاعتيادية المرقمة (٣) المنعقدة بتاريخ ٢٠١١/٩/٢٦ تقرر مايلي :-

أولاً : رفض المقترن بقانون (المأذون الشرعي) في أقليم كوردستان - العراق .

ثانياً : يعتبر القرار نافذاً من تاريخ اتخاذه في ٢٠١١/٩/٢٦ . وينشر في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان) .

د. أرسلان بايز اسماعيل
نائب رئيس برلمان كوردستان - العراق

رئاسة مجلس الوزراء
رقم : ٢٤٧٠ في ٢٠١١/١٠/٥

نظام عمل لجان التحقيقية الانضباطية المشكلة

وفق قانون انضباط موظفي الدولة والقطاع العام رقم ١٤ لسنة ١٩٩١ المعدل واجراءات الادعاء العام بخصوصه وفق
قانون الادعاء العام رقم ١٥٩ لسنة ١٩٧٩

استناداً الى الصلاحية المخولة بموجب المادة ٧٠ من قانون الادعاء العام رقم ١٥٩ لسنة ١٩٧٩ المعدل وفي ضوء قانون
انضباط موظفي الدولة والقطاع العام رقم ١٤ لسنة ١٩٩١ ، وبناءً على موافقة مجلس الوزراء في جلسته المنعقدة رقم
١٣ بتاريخ ٢٠١١/٩/٢١ ، قررنا اصدار النظام الآتي :

نظام عمل لجان التحقيقية الانضباطية المشكلة

وفق قانون انضباط موظفي الدولة والقطاع العام رقم ١٤ لسنة ١٩٩١ المعدل
واجراءات الادعاء العام بخصوصه وفق قانون الادعاء العام رقم ١٥٩ لسنة ١٩٧٩

المادة الأولى :

- ١ - اذا خالف الموظف واجبات وظيفته او قام بعمل من الاعمال المحظورة عليه وفق قانون انضباط موظفي الدولة و
القطاع العام رقم ١٤ لسنة ١٩٩١ المعدل و نظام القواعد السلوكية و المهنية لموظفي حكومة اقليم كوردستان رقم
١ لسنة ٢٠١١ و القوانين الاخرى ذات العلاقة ، فعلى الوزير المختص أو رئيس الدائرة تأليف لجنة تحقيقية من
رئيس و عضوين من ذوي الخبرة على ان يكون احدهم حاصلاً على شهادة جامعية اولية في القانون ، و بحضور
الادعاء العام .
- ٢ - تفقد جلسات اللجنة التحقيقية المشار اليها في الفقرة (١) أعلاه صحة انعقادها بغياب عضو الادعاء العام المعين
أمامها بسبب عدم دعوته للحضور .
- ٣ - على اللجنة التحقيقية المشكلة وفق احكام الفقرة (١) أعلاه اطلاع الادعاء العام على ما تتخذه من قرارات
خلال مدة لا تزيد على ٣ ثلاثة أيام من تاريخ صدورها .

المادة الثانية :

اذا رأت اللجنة التحقيقية ان فعل الموظف الحال عليها يشكل جريمة نشأت عن وظيفته او ارتكبها بصفته الرسمية
فيجب عليه ان توصي باحالته الى المحاكم المختصة وفي هذه الحالة يجب على الوزير او رئيس الدائرة احالته الى
المحكمة المختصة .

المادة الثالثة :

- على الادعاء العام ارسال الشكاوى المقدمة اليه او المحالة عليه و التي تتعلق بموظفيتهم بأن فعله يشكل جريمة نشأت عن وظيفته او ارتكبها بصفته الرسمية الى الوزير المختص او رئيس الدائرة لغرض تأليف لجنة تحقيقية انطباطية و اتخاذ الاجراءات الواردة في احكام قانون انضباط موظفي الدولة و القطاع العام رقم ١٤ لسنة ١٩٩١ المعدل .
  - على الوزير المختص او رئيس الدائرة اتخاذ الاجراءات القانونية وفق ما جاء في الفقرة (١) اعلاه خلال مدة ٣ ثلاثة أيام من تاريخ تبليغه من قبل الادعاء العام و ارسال نسخة من أمر تأليف اللجنة الى الادعاء العام لتعيين مثله للحضور امام اللجنة التحقيقية .
  - تقوم اللجنة التحقيقية باعمالها في حدود اختصاصاتها تحت اشراف الادعاء العام و طبقاً لاحكام القانون .
  - ينبع رئيس و اعضاء اللجنة التحقيقية لرقابة الادعاء العام ، وله ان يطلب من الجهة التابعين لها النظر في امر تقع منهم خالفة لواجباتهم او تقصير في عملهم و التحقيق فيه انطباطياً و لا يغفل ذلك بالتحقيق معهم و محکمتهم جزائياً وفق القانون اذا وقع منهم ما يشكل جريمة .

المادة الرابعة :

على وزارة العدل و الجهات الأخرى ذات العلاقة تنفيذ احكام هذا النظام و ينشر في الجريدة الرسمية .

المادة الخامسة :

لوزير العدل اصدار التعليمات الالزمة لتسهيل تنفيذ احكام هذا القانون .

د. برهـم اـحمد صـالـح
رئـيس مـجـلس الـوزـراء

الاسباب الموجبة

من أجل تفعيل دور الادعاء العام و حضورهم في اللجان التحقيقية الانضباطية التي تشكل وفق القانون انضباط موظفي الدولة و القطاع العام واعطائهم سلطة المراقبة على اعمال هذه اللجان وفق قانون الادعاء العام لضمان حسن سير أعمالها و تقديم المساعدة اللازمة الى الجهات ذات العلاقة بصدق الاجراءات القانونية و الاصولية الواردة في قانون انضباط موظفي الدولة و القطاع العام ، فقد صدر هذا النظام .